

2015 NR 5 (85)

LISTOPAD – GRUDZIEŃ

VITA ACADEMICA

Biuletyn informacyjny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

ISSN 1842-2244

*A nadzieja znów wstąpi w nas.
Nieobecnych pojawią się cienie.
Uwierzymy kolejny raz
W jeszcze jedno Boże Narodzenie.*

*I choć przygasa świąteczny gwar,
Bo zabrakło znów czyjegós głosu,
Przyjdź tu do nas i z nami trwaj
Wbrew tak zwanej ironii losu.*

BOŻE NARODZENIE 2015

*Dlatego musiał się upodobnić pod każdym względem do braci,
aby stał się miłosiernym i wiernym arcykapłanem
wobec Boga dla prześlągania za grzechy ludu.*

Hbr 2, 17

Boże Narodzenie jest pamiątką narodzin Chrystusa,
który przyszedł na świat po to, aby obdarzyć go miłosierdziem i łaską,
ale także wezwaniem do ufego przyjęcia przez nas przesłania,
które dał nam przez swoje narodzenie.

Z tej okazji w imieniu Senatu oraz całej wspólnoty akademickiej
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie życzę,
aby Światło Bożego Miłosierdzia, które zabłysło w noc betlejemską,
rozpaliło większą wiarę w naszych sercach,
budziło miłosierdzie względem bliźnich
i rodziło pokój w naszych domach i całym świecie.

la. Wojciech Zyzak
ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak
rektor

W numerze

z życia Uczelni

Wydarzyło się.....	3
Komunikaty Senatu.....	5
Inauguracja roku akademickiego 2015/2016.....	6
Przemówienie inauguracyjne rektora.....	8
Abp Celestino Migliore doktorem <i>honoris causa</i> UPJPII.....	10
<i>Lectio magistralis</i> abp. Celestina Migliorego.....	10
Poświęcenie tablicy pamięci Jana Długosza.....	13
Porozumienia zawarte przez UPJPII w 2015 roku.....	14
Ostatni wykład ks. prof. Andrzeja Baczyńskiego.....	15
Ruszył Papieski Uniwersytet Dzieci i Rodziców.....	19

konferencje

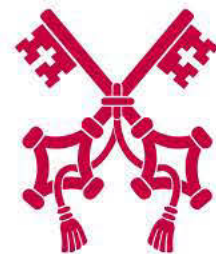
X Dni Jana Pawła II.....	20
Wy jesteście moją nadzieją – Święty Jan Paweł II Ojciec młodzieży.....	22
Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej.....	24
Człowiek – media – państwo: korelacje odpowiedzialności.....	25
Jak osiągnąć sukces? Kariery w Europie na przestrzeni stuleci.....	26
Profilaktyka społeczna na rzecz rozwoju.....	26
Ewangelia w języku matki.....	28
Śługa Boży Bogdan Jański: doświadczenie duchowe i projekt społeczny.....	29
„Moim honorem jest honor Kościoła”.....	31
Rosyjska filozofia religijna a postsekularyzm.....	32

nie tylko nauka

ESCT, Leuven, EEC, Malta, a także Tilburg i Dortmund.....	34
Tbilisi, Żytomierz i Lwów.....	35
Śpiewy Panien Benedyktynki z Antyfonarza.....	36
Piąty rok działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII.....	37
Ogólnopolska pielgrzymka uniwersytetów trzeciego wieku na Jasną Górę.....	37
Wyjazd pielgrzymkowo-rekreacyjny do Toskanii.....	48
Jan Paweł II w Dolinie Chochołowskiej.....	50
Recenzje.....	52

studenci

Sezon Erasmus+ 15/16 wystartował! Witamy zagranicznych studentów!.....	40
Smak życia.....	42
Studia w Portugalii.....	44
Relacja z praktyk w Galicji.....	45
Działalność Koła Naukowego Historyków.....	46
„Non omnis moriar” – dziedzictwo kulturowo-historyczne gminy Zielonki.....	47

VITA ACADEMICA

Biuletyn Informacyjny
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Redakcja
31-002 Kraków, ul. Kanonicza 25
tel. 12 421 68 48, wew. 626; faks 12 422 86 26
e-mail: rzecznik@upjp2.edu.pl

Redaktor naczelna
Monika Wiertel

Opracowanie graficzne
Marta Jaszczuk

Zdjęcie na okładce
Andrzej Płachetko

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych
oraz zastrzega sobie prawo do skrótów
i redakcyjnego opracowania tekstów przyjętych do druku.

Numer zamknięto 7 grudnia 2015 roku.
Nakład 700 egz. • ISSN 1842-2244

Wydawca: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
Wydawnictwo Naukowe

WYDARZYŁO SIĘ

- 5 grudnia 2015 dwaj nasi absolwenci o. Zbigniew Strzałkowski oraz o. Michał Tomaszek zostali ogłoszeni błogosławionymi.
- 5 grudnia 2015 roku Katedra Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii zorganizowała sesję naukową *Ukryte za zakonną furtką. Skarby archiwów zakonnych*.
- 1 grudnia 2015 zmarł ks. prof. dr hab. Andrzej Baczyński – prodziekan Wydziału Nauk Społecznych.

- 7 listopada 2015 roku rozpoczął działalność Papieski Uniwersytet Dzieci i Rodziców.
- 29 listopada – 1 grudnia 2015 roku trwały rekolekcje adwentowe dla studentów.
- 28 listopada 2015 roku nasza uczelnia współorganizowała zakończenie Roku Jana Długosza. Z tej okazji odsłonięto tablicę pamiątkową.
- 26 listopada 2015 roku Wydział Nauk Społecznych zorganizował konferencję *Biblia w świecie mitów*.
- 25 listopada 2015 roku odbyła się promocja książki *W przedśionku niebios. Sztuka Hiszpanii doby El Greca* ks. prof. dr. hab. Andrzeja Witki.
- 19 listopada 2015 roku Wydział Prawa Kanonicznego zorganizował symposium *Wiara i małżeństwo. Czy pożądana jest zmiana prawa?*
- 17 listopada 2015 roku Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej zorganizował konferencję *Człowiek – media – państwo: korelacje odpowiedzialności*.
- 16–17 listopada 2015 roku Instytut Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu zorganizował konferencję *Ewangelia w języku matki*.
- 16 listopada 2015 roku w kolegiacie św. Anny została odprawiona msza święta za zmarłych pracowników i studentów uczelni Krakowa.

- 14–25 listopada 2015 roku trwały XI Dni Muzyki Kościelnej.
- 14 listopada 2015 roku odbył się koncert promujący płytę *Venite, exultemus Domino – Śpiewy Panien Benedyktyniek z Antyfonarza Żeńskiego Zespołu Wokalnego Flores Rosarum* pod kierownictwem artystycznym s. dr hab. Susi Ferfogli.
- 12 listopada 2015 roku odbyła się konferencja *Ekonomiczne i prawne konsekwencje migracji Polaków ze szczególnym uwzględnieniem rodziny: optyka Polski i krajów migracyjnych*.
- 6–7 listopada 2015 roku Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie zorganizował konferencję *Gloriam Dei per musicam pronuntiare*.
- 3–5 listopada 2015 roku trwały X Dni Jana Pawła II.

- 28 października 2015 roku Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego zorganizował wykład gościnny dr Larisy Arzakowej z Uniwersytetu w Sankt Petersburgu.
- 27–28 października 2015 roku Katedra Etyki oraz Katedra Filozofii Społecznej i Polityki konferencja z cyklu Etyka i życie publiczne na temat *Obojętność i wrażliwość a życie publiczne*.
- 26–27 października 2015 roku Instytut Historii współorganizował konferencję *Kurdystan i jego mieszkańcy: perspektywy badawcze*.
- 25–26 października 2015 roku Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie zorganizował konferencję *Życie konsekrowane znakiem wiarygodności Kościoła*.
- 25 października 2015 roku chór Psalmodia wziął udział w koncercie papieskim w kościele Mariackim.
- 23 października 2015 roku Biblioteka zorganizowała symposium *Wy jesteście moją nadzieją*.

- 22 października 2015 roku odbyło się sympozjum Sługa Boży Bogdan Jański: doświadczenie duchowe i projekt społeczny zorganizowane przez Katedrę Duchowości Mediów i Komunikacji Społecznej UPJPII i Zgromadzenie Zmartwychwstańców – Prowincję Polską.
- 21 października 2015 roku UPJPII, TVP Kraków oraz Komitet Organizacyjny ŚDM 2016 podpisali list intencyjny o wzajemnej współpracy w zakresie promocji i obsługi medialnej Światowych Dni Młodzieży 2016.
- 20–21 października 2015 roku Instytut Liturgiczny zorganizował sympozjum *Psalmy jako źródło życia liturgicznego*.
- 18–20 października 2015 roku odbyły się rekolekcje akademickie *Na dobry początek!*
- 16 października 2015 roku abp Celestino Migliore – nuncjusz apostolski w Polsce został doktorem *honoris causa* naszej uczelni.
- 16 października 2015 roku odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego 2015/2016.
- 15 października 2015 roku Instytut Teologii Praktycznej współorganizował sympozjum *Środowisko a zdrowie psychiczne człowieka*.

- 13 października 2015 roku Instytut Pracy Socjalnej zorganizował konferencję *Profilaktyka społeczna na rzecz rozwoju*.
- 8–10 października 2015 Instytut Historii zorganizował konferencję *Jak odnieść sukces? Kariery w Europie na przestrzeni stuleci*.
- 6 października 2015 roku odbyła się konferencja *Oblicza śmierci mózgowej*.
- 30 września 2015 roku odbyła się pielgrzymka naszej wspólnoty akademickiej do Sanktuarium św. Jana Pawła II.
- 25–26 września 2015 roku odbyła się XV konferencja z cyklu *Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej na temat Godność – równość – prawa człowieka*.
- 24–26 września 2015 roku odbyła się konferencja *Język nowej ewangelizacji*.
- 10–13 września 2015 roku chór Psalmodya wziął udział w VIII Krajowym Kongresie Polskiej Federacji Pueri Cantores.

Beatyfikacja Zbigniewa Strzałkowskiego OFMConv i Michała Tomaszka OFMConv

5 grudnia 2015 roku w Chimbote (Peru) zostali beatyfikowani dwaj franciszkanie konwentualni: o. Zbigniew Strzałkowski i o. Michał Tomaszek – absolwenci Wydziału Teologicznego naszej uczelni. W uroczystości beatyfikacyjnej uczestniczyli rektor UPJPII ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak oraz bp prof. dr hab. Tadeusz Pieronek – rektor naszej uczelni w latach 1998–2004.

Są to pierwsi wyniesieni na ołtarze absolwenci Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie (obecnie Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie). Nasza wspólnota akademicka dziękuje za dar ich świadectwa oraz przykład głoszenia miłości Boga oraz życia tą miłością.

„Miłość jest prawdziwym świetlistym szlakiem, który przynosi życie, a nie śmierć,

który przynosi braterstwo, a nie podziały. To właśnie miłość towarzyszy człowiekowi w drodze do rajy” – powiedział kard. Angelo Amato, prefekt Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, który przewodniczył mszy świętej beatyfikacyjnej. Dziękujemy za świadectwo odważnej miłości do Boga i człowieka!

Mamy nadzieję, że postawa błogosławionych o. Zbigniewa Strzałkowskiego i o. Michała Tomaszka będzie dla nas inspiracją do dawania świadectwa wiary.

Komunikaty Senatu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

po posiedzeniu w dniu 21 września 2015

1. Powołano Papieski Uniwersytet Dzieci i Rodziców i zatwierdzono jego regulamin.
2. Zatwierdzono efekty kształcenia dla studiów podyplomowych z bioetyki, wychowania prorodzinnego, filozofii i etyki, semiologii *Symbolika w kulturze świata*, archiwistyki i bibliotekoznawstwa oraz turystyki religijnej.
3. Na wniosek Rady Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego zatwierdzono Regulamin studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku muzyka kościelna.
4. Podjęto uchwałę w sprawie zabezpieczenia środków na wkład własny w ramach kosztów niekwalifikowanych z tytułu podatku VAT projektu „Modernizacja infrastruktury naukowo-technicznej dla potrzeb innowacyjnego kształcenia i aktywizacji zawodowej w zakresie nowych mediów w społeczeństwie informacyjnym” i upoważnienia do zawarcia umowy o dofinansowanie projektu.
5. Prorektor ds. rozwoju i polityki kadrowej ks. prof. dr hab. Wojciech Misztal poinformował Senat, iż zostało podpisane porozumienie w sprawie patronatu UPJPII nad Katolickim Centrum Edukacyjnym im. Świętej Rodziny Caritas Archidiecezji Krakowskiej, a w niedługim czasie zostanie podpisane takie samo porozumienie z Zespołem Szkół Katolickich Diecezji Kieleckiej w Kielcach. Prorektor przypomniał też, że podobną współpracę prowadzą poszczególne wydziały i poprosił o zachęcenie pracowników uczelni o aktywne włączenie się w to przedsięwzięcie.
6. Ks. prof. dr hab. Wojciech Misztal przedstawił także Senatowi starania UPJPII o nawiązanie współpracy z Fundacją Dzieło Nowego Tysiąclecia – wysłano w tej sprawie już dwa pisma, które pozostają bez odpowiedzi. Prorektor zwrócił się z prośbą o zgłoszenie nazwisk studentów, o których objęcie pomocą stypendialną uczelnia mogłaby wnioskować.

po posiedzeniu w dniu 19 października 2015

1. Zatwierdzono znowelizowany Regulamin jednolitego systemu biblioteczno-informacyjnego UPJPII.
2. Wyrażono zgodę na nawiązanie współpracy z Instytutem Katolickim w Tuluzie i z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Tarnowie oraz zatwierdzono treść porozumienia.
3. Zatwierdzono znowelizowany Regulamin przyznawania stypendiów doktoranckich oraz zwiększenia stypendium doktoranckiego z dotacji projekcyjnej doktorantom UPJPII w Krakowie oraz aneksu do tego regulaminu.
4. Zatwierdzono studencki skład Komisji Stypendialnej oraz Odwoławczej Komisji Stypendialnej.
5. Prorektor ks. prof. dr hab. Wojciech Misztal zwrócił się z prośbą o liczny udział pracowników i studentów w X Dniach Jana Pawła II, które odbędą się w dniach 3–5 listopada br.

po posiedzeniu w dniu 16 listopada 2015

1. Zatwierdzono porozumienie o współpracy pomiędzy UPJPII a Uniwersytetem w Zagrzebiu.
2. Zatwierdzono zmiany w komisjach senackich: w skład Komisji ds. Wspomagania Działalności Naukowej weszła dr Aleksandra Brzemień-Bonarek (za ks. dr. Andrzeja Sosnowskiego), a w skład Komisji ds. Kontaktów z Zagranicą ks. dr Andrzej Sosnowski (za dr Aleksandrę Brzemień-Bonarek).
3. Wyrażono zgodę na podjęcie przez Wydział Nauk Społecznych starań o nabycie uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku pedagogika.
4. Podjęto uchwałę zabezpieczenia dodatkowych środków na wkład własny w ramach kosztów niekwalifikowanych z tytułu podatku VAT projektu „Modernizacja infrastruktury medialno-technicznej dla potrzeb innowacyjnego kształcenia i aktywizacji zawodowej w zakresie nowych mediów w społeczeństwie informacyjnym” realizowanego przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie i upoważnienia do zawarcia umowy o dofinansowanie projektu.

Z radością informujemy, że w konkursie **Książka Roku** ogłoszonym przez Komitet Nauk Teologicznych Polskiej Akademii Nauk na najlepszą polską publikację teologiczną laureatką za rok 2014 została trzypiętomowa antologia polskich kazań maryjnych, funeralnych i pasyjnych:

tom 1: *Kazania maryjne*, wydali i opracowali Roman Mazurkiewicz i Kazimierz Panuś;

tom 2: *Kazania funeralne*, wydali i opracowali Kazimierz Panuś i Marek Skwara;

tom 3: *Kazania pasyjne*, wydali i opracowali Janusz Gruchała i Kazimierz Panuś.

Konkurs został rozstrzygnięty na posiedzeniu Komitetu 6 listopada 2015.

Inauguracja roku akademickiego 2015/2016

tekst: Monika Wiertelk

zdjęcia: Monika Winiarska

Dzień Papieża Jana Pawła II jest szczególnym świętem dla naszej wspólnoty akademickiej, której patronuje polski papież – dlatego corocznie 16 października uroczystie inaugurujemy kolejny rok akademicki. Nie inaczej było w tym roku. Po raz kolejny zabrzmiał hymn *Gaudeamus igitur*, symbolicznie otwierając najbliższe miesiące pracy i nauki.

Uroczysta inauguracja roku rozpoczęła się w kolegiacie św. Anny. Eucharystii przewodniczył kard. Stanisław Dziwisz – wielki kanclerz naszej uczelni. Homilię wygłosił biskup Jan Piotrowski. Po mszy świętej wszyscy uczestnicy przeszli w orszaku do

Filharmonii Krakowskiej na dalszą część uroczystości. Złożyły się na nią przemówienie rektora, immatrykulacja studentów pierwszego roku, wystąpienie przewodniczącej Samorządu Studenckiego. Poza tradycyjnie przyznawanymi nagrodami rektora za pracę na rzecz uczelni oraz za najlepsze prace naukowe, zostały nadane szczególne oznaczenia – złote medale Zasłużony dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Z rąk rektora ks. prof. dr hab. Wojciecha Żyzaka odebrali je wcześniejsi rektorzy naszej uczelni: ks. prof. dr hab. Adam Kubiś i ks. prof. dr hab. Jan Maciej Dyduch, a także ks. prof. dr hab. Jó-

zef Krzywda – wieloletni dyrektor Instytutu Prawa Kanonicznego oraz ks. infulat Bronisław Fidelus. Zostały także nadane medale za wieloletnią służbę przyznane przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Medale w stopniu złotym otrzymali ks. prof. dr hab. Bronisław Jelonek, ks. prof. dr hab. Józef Makselon oraz ks. dr Józef Morawa. Medal srebrny otrzymał ks. dr hab. Stanisław Wronka.

Niezwykle ważną częścią uroczystości było nadanie godności doktora honoris causa abp. Celestinowi Miglioremu – nuncjuszowi apostolskiemu w Polsce. Więcej na temat tego wydarzenia na stronie 10.

Nagrody Rektora

Nagrodę rektora za osiągnięcia w pracy naukowo-dydaktycznej i organizacyjnej w minionym roku akademickim wyróżnieni otrzymali:

z Wydziału Filozoficznego

ks. dr hab. Tadeusz Biesaga SDB, prof. UPJPII
dr Jakub Gomułka

z Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego

dr hab. Włodzimierz Siedlik
ks. dr hab. Robert Tyrła
ks. dr Szymon Tracz

z Wydziału Nauk Społecznych

ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII
dr hab. Paweł Ulman
dr Katarzyna Drąg
dr Łukasz Ryszka

z Wydziału Prawa Kanonicznego

ks. dr hab. Piotr Majer
dr Aleksandra Brzemia-Bonarek

z Wydziału Teologicznego

ks. prof. dr hab. Jan Orzeszyna
s. dr hab. Adelajda Sielepin CHR, prof. UPJPII
ks. dr hab. Jan Kalniuk MS
ks. dr Wojciech Węgrzyniak

z Wydziału Teologicznego Sekcja w Tarnowie

ks. prof. dr hab. Antoni Żurek
ks. dr hab. Marek Kluz

z Międzywydziałowego Studium Języków Obcych

mgr Celina Budzowska

Nagrodą rektora dla pracowników administracji wyróżnieni zostali:

mgr Michalina Betlej
mgr Rafał Bober
Jan Chmielek
s. mgr Anna Kopińska

Barbara Kowalska
 Jolanta Machnik
 Anna Nęcek
 Iwona Okońska
 Halina Pachacz
 mgr Aleksandra Parafińska
 Maria Poniewierska
 mgr Monika Połowianuk
 mgr Barbara Skuratowicz
 mgr Sylwia Sobieraj
 mgr Małgorzata Szewczyk
 Wojciech Wróbel

**Nagrodą rektora za najlepszą pracę dyplomową
 w minionym roku akademickim wyróżnieni zostali:**

Prace doktorskie

z Wydziału Filozoficznego
 dr Katarzyna LEWANDOWSKA

z Wydziału Teologicznego
 o. dr Paweł STRUMIŁOWSKI OCist

Prace licencjackie (licencjat kościelny)

z Wydziału Prawa Kanonicznego
 ks. mgr Tomasz POTERAŁA MSC

Prace magisterskie

z Wydziału Filozoficznego
 mgr Joanna GAWĘŁDA

z Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego
 mgr Florentyna PSZON
 mgr Hubert PIĄTKOWSKI
 ks. mgr Piotr PRZYBYSZ

z Wydziału Nauk Społecznych
 mgr Paula WIECZOREK
 mgr Magdalena GADAMSKA

z Wydziału Teologicznego
 ks. mgr Marek SZCZĘSNY
 ks. mgr Michał WIDERA

z Wydziału Teologicznego Sekcja w Tarnowie
 ks. mgr Jakub KUCHTA

Prace licencjackie (licencjat zawodowy)

z Wydziału Filozoficznego
 lic. Magdalena URBANIEC

z Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego
 lic. Agnieszka SKRABSKA

z Wydziału Nauk Społecznych
 lic. Damian MAK
 s. lic. Renata JURASZ CSFN
 lic. Maria MURMIŁO

Przemówienie inauguracyjne rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr. hab. Wojciecha Zyzaka

Eminencjo, Ekszelencjo Księżę Arcybiskupie Nuncjuszu, Ekszelencje, Magnificencje, Szanowni Państwo!

Rozpoczynamy nowy rok akademicki na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Inauguracja jest dla naszej społeczności uniwersyteckiej nie tylko momentem podsumowania, ale przede wszystkim dniem wyruszenia w dalszą część wspólnej podróży, której celem jest zdobywanie i przekazywanie wiedzy, rozwijanie uczelni powołanej przez św. Jana Pawła II oraz za jego przykładem – udowodnienie, że możliwe jest połączenie dorobku myśli ludzkiej z prawdami wiary. Przez miniony rok akademicki, pierwszy rok mojej kadencji jako rektora, przeszliśmy daleką drogę, o której teraz chciałbym powiedzieć kilka słów.

Najważniejszym wydarzeniem ostatnich miesięcy było nadanie godności doktora *honoris causa* papieżowi emerytowi Benedyktowi XVI przez nasz uniwersytet i Akademię Muzyczną w Krakowie. W ten sposób wyraziliśmy ojcu świętemu hołd i wdzięczność za jego głębokie, niezwykle cenne dla teologicznej refleksji nauczanie o muzyce, a także troskę o naszą uczelnię. Nasz uniwersytet przyznał także tytuł doktora *honoris causa* profesorowi Eliemu Wieselowi – pisarzowi oraz Laureatowi Pokojowej Nagrody Nobla. Do najważniejszych wydarzeń tego roku akademickiego należeć będzie nadanie honorowego doktoratu Księdzu Arcybiskupowi Nuncjuszowi Celestino Miglioremu.

Poprzedni rok akademicki był czasem wyjątkowej pracy dla całej naszej wspólnoty akademickiej. To pierwszy rok działalności Wydziału Prawa Kanonicznego, Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości, telewizji JP2TV. Przez ten rok rozwijały się wszystkie jednostki naszej uczelni i organizacje studenckie. Kontynuujemy starania o otwarcie nowych kierunków studiów: jednolitych studiów magisterskich z prawa kanonicznego oraz studiów trzeciego stopnia z dziedziny nauk o mediach i nauk o rodzinie. Nasza uczelnia podpisała wiele umów o współpracy międzynarodowej. Zorganizowanych zostało wiele interesujących konferencji naukowych. W minionym roku akademickim nasz uniwersytet był głównym organizatorem Dni Tischnerowskich i Dni Jana Pawła II, tradycyjnie też współorganizował konferencję *Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej*. Studenci korzystają z profesjonalnie wyposażonego studia telewizyjnego, pracowni do nauki języków obcych oraz e-learningu. Stworzyliśmy dla naszych studentów siłownię, a obecnie trwają prace nad modernizacją studia radiowego i budową pomieszczeń multimedialnych. Rozwija się nasza współpraca z programem Erasmus+ i coraz więcej naszych pracowników oraz studentów z niego korzysta. Utworzyliśmy Repozytorium cyfrowe upowszechniające dorobek naukowy naszych pracowników. Rozpoczął działalność Papieski Uniwersytet Dzieci i Rodziców. Wiele czasu trzeba by, żeby wymienić wszystkie osiągnięcia i sukcesy naszych pracowników oraz studentów. Dlatego dzisiaj chciałbym wyrazić wdzięczność wszystkim Państwu za zaangażowanie i troskę o naszą *Alma Mater*.

Pracownikom naukowym i dydaktycznym jestem wdzięczny za wkład w rozwój wszystkich wydziałów, za organizację konferencji naukowych, starania o tworzenie nowych kierunków studiów, uruchomienie nowych studiów podyplomowych. Dziękuję Państwu za zaangażowanie w prowadzenie zajęć dydaktycznych, za pasję, z jaką podchodzicie do swojej pracy, za życzliwość w stosunku do studentów. Gratuluję wszystkich sukcesów – zarówno tych naukowych i dydaktycznych, jak i tych w pozyskiwaniu grantów, dzięki którym nasza uczelnia może się rozwijać.

Dziękuję także

– pracownikom Biblioteki za pomoc w upowszechnianiu dorobku naukowego oraz badań prowadzonych na uniwersytecie, zwłaszcza za pomocą Biblioteki Cyfrowej i za aktywny udział w życiu kulturalnym i naukowym uczelni;

– Wydawnictwu Naukowemu za upowszechnianie wiedzy powstałej na naszym uniwersytecie, także za pomocą platformy czasopism;

– pracownikom administracji za codzienną sumienną pracę, cierpliwość, wyrozumiałość i zaangażowanie wkładane w działania na rzecz naszej uczelni, bez których nie mogłaby ona funkcjonować.

W szczególny sposób dziękuję tym z Państwa, dla których nasza uczelnia to coś więcej niż tylko miejsce pracy i nauki. Wiem, że w środowisku akademickim naszej uczelni tkwią wielkie możliwości, które chcę razem z Państwem odkrywać i je wspierać.

Dziękuję studentom za wszystkie cenne inicjatywy, za zapal do podejmowania nowych wyzwań, za reprezentowanie uczelni podczas różnych wydarzeń naukowo-kulturalnych, ale także codziennie wśród swoich bliskich i znajomych. Mam nadzieję, że nie zabraknie Wam energii do nauki i podejmowania nowych wyzwań.

Szanowni Państwo!

Przed nami nowy rok, który niesie ze sobą wiele ważnych wyzwań i zadań. Jednak w ferworze codziennych obowiązków nie możemy zapominać także o duchowych przeżyciach,

które nas czekają. W tym roku zostaną beatyfikowani dwaj nasi absolwenci – słudzy Boży Zbigniew Strzałkowski i Michał Tomaszek – franciszkanie, którzy zginęli za wiarę w Peru i na których nagrobkach zostały umieszczone inskrypcje: „Mocni w wierze, płonący miłością, posłańcy pokoju aż do męczeństwa”. Te słowa powinny stanowić pewnego rodzaju wyzwanie dla całej naszej wspólnoty akademickiej. Trzeba pamiętać, że łacińskie słowo *martyr* oznacza zarówno „męczennik”, jak i „świadek”. Beatyfikacja naszych absolwentów – franciszkanów niech będzie zachętą dla naszej wspólnoty akademickiej do dawania świadectwa odważnego życia według wartości i obrony ich – także w swoim życiu zawodowym i pracy naukowej.

Kolejnym dużym wyzwaniem w tym roku akademickim będą Światowe Dni Młodzieży w Krakowie. Mam głęboką nadzieję, że wszyscy pracownicy i studenci jedyne w Polsce uniwersytetu papieskiego aktywnie włączymy się w to wyjątkowe wydarzenie.

Szanowni Państwo!

Nad portalem głównego budynku naszego uniwersytetu widnieje wyryta łacińska sentencja *Nil est in homine bona mente melius*, co oznacza: „Nie ma nic w człowieku lepszego nad rozum”. Zdanie to zostało zacytowane przez świętego Jana Pawła II w jego orędziu do świata polskiej nauki w 1997 roku tam, gdzie dopiero co wspólnie uczestniczyliśmy w inauguracyjnej mszy świętej – w krakowskiej kolegiacie św. Anny. W wystąpieniu tym papież mocno podkreślał konieczność łączenia dorobku myśli ludzkiej z prawdami wiary. Święty Jan Paweł II był głęboko przekonany, że harmonijna relacja między wiarą a rozumem jest możliwa. W świetle jego nauczania widać podkreślenie pozytywnej roli, jaką odgrywa Kościół w dziedzinie kultury i nauki, oraz potrzeby stałego rozwoju naszego papieskiego Uniwersytetu.

Czcigodni Państwo, rok akademicki 2015/2016 uważam za otwarty.

Quod bonum, felix, faustum fortunatumque sit.

Abp Celestino Migliore doktorem *honoris causa* UPJPII

tekst: Monika Wiertek

zdjęcia: Monika Winiarska, Tadeusz Warczak

W piątek 16 października br., podczas uroczystej inauguracji nowego roku akademickiego, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie nadał godność doktora *honoris causa* abp. Celestinowi Miglioremu – nuncjuszowi apostolskiemu w Polsce. Uroczystość miała miejsce w Filharmonii Krakowskiej.

Senat uczelni zdecydował o przyznaniu tytułu doktora *honoris causa* w szczególności za:

- kompetentne reprezentowanie Biskupa Rzymskiego oraz Stolicy Apostolskiej na forum międzynarodowym w poczuciu odpowiedzialności za dobro wspólne oraz godność każdego człowieka;
- ważne oraz znaczące wystąpienia na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych, które ukazują jasny oraz czytelny głos Magisterium Biskupa Rzymskie-

go oraz Stolicy Apostolskiej w obronie najważniejszych wartości;

- chętny i czynny udział w różnych konferencjach oraz zjazdach naukowych;
- żywe i twórcze, a także mądre oraz odpowiedzialne współdziałanie na rzecz Kościoła katolickiego w Polsce, jego należnego funkcjonowania instytucjonalnego, wraz z promowaniem dokumentów papieskich w Kościele lokalnym;
- wyróżniające wypełnianie od pięciu lat zadań nuncjusza apostolskiego w Polsce, przez co Arcybiskup dr Celestino Migliore wpływa niewątpliwie znacząco, swoją gruntowną wiedzą oraz zdobytym doświadczeniem – jako wybitna postać dyplomacji watykańskiej – na kształtowanie współczesnych relacji państwo – Kościół, przede wszystkim w aspekcie dobra wspólnego.

Recenzentami w postępowaniu o nadanie doktoratu honorowego byli ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut (UPJPII) oraz ks. prof. dr hab. Henryk Stawniak (UKSW). Laudatorem został ks. prof. dr hab. Jan Maciej Dyduch.

Dziękujemy Księdzu Arcybiskupowi, że uczynił nam ten zaszczyt i przyjął tytuł doktora *honoris causa* naszej uczelni. Jesteśmy przekonani, że nasza dalsza współpraca będzie się nieustannie rozwijać.

Lectio magistralis abp. Celestina Migliorego Format społeczny jako przestrzeń życia w relacji z innymi i transcendencją

Przeżywana obecnie tragiczna i nasilona fala migracji do Europy dołącza do ciągu licznych kryzysów, które trapią nasz kontynent i cały świat. „To nie jest Europa!” – zawołał przewodniczący Komisji Europejskiej zaniepokojony niezdecydowaniem, a nawet stawianiem murów w celu zatrzymania napływu ludzi uciekających przed wojną lub prześladowaniem religijnym czy politycznym. Sekretarz Organizacji Narodów Zjednoczonych skomentował to słowami, że „nie jest to kryzys liczb, ale solidarności”. Papież Franciszek zwrócił się ze spontanicznym apelem do wspólnot katolickich, prosząc je o przyjmowanie uchodźców. Ktoś przyrównał ten masowy napływ ludzi do wydarzeń, które w podręcznikach historii, z których uczyłem się pięćdziesiąt lat temu, były nazywane „barbarzyńskimi najazdami z północy”. Tymczasem obecnie kierunek wędrówki jest odwrotny, bo migranci napływają przede wszystkim z południa. Z biegiem czasu poprawność polityczna wpłynęła na stosowaną terminologię, nazywając najazdy znane z dawnej historii wielką wędrówką ludów z północy. Istota tamtych zmian migracyjnych była następująca: w czasie słabości – żeby nie powiedzieć dekadencji – kulturowej, społecznej i politycznej obszarów zdominowanych przez Imperium Rzymskie, często przy użyciu siły zbrojnej, ludy z północy i wschodu Europy ulokowały się w nowych miejscach i miały swój udział w budowaniu nowego społeczeństwa.

Kościół, który – zarówno wtedy, jak i dziś – nie jest zamknięty w granicach państw i kultur, miał ogromny wkład w integrację

ludów i formowanie nowego społeczeństwa i nowej kultury. Na obszarach objętych silnymi ruchami migracyjnymi w ostatnich pięćdziesięciu latach – tak w Europie, jak i w Ameryce – widoczny jest ich duży wpływ kulturowy.

Przemieszczanie się milionów muzułmanów i mieszkańców Afryki w kierunku Europy oraz mieszkańców krajów hiszpańskojęzycznych do Stanów Zjednoczonych zapoczątkowało przemiany kulturowe na tych kontynentach. Często w odbiorze indywidualnym, a także w zbiorowej świadomości, obecność imigrantów była postrzegana jako pewne zagrożenie. Z biegiem lat coraz częściej pojawiały się debaty na temat społeczeństwa wielokulturowego, praw migrantów, tolerancji i nacjonalizmów, rozróżnienia między migracją ekonomiczną, polityczną czy etniczną, zróżnicowania między uchodźcą, osobą wysiedloną czy wnioskującą o azyl.

Mimo trudności, braku konsekwencji, epizodów negacji i przemocy dokonał się gigantyczny postęp w poszukiwaniu rozwiązań prawnych na poziomach krajowych i w skali międzynarodowej. Dalsze kroki są jeszcze potrzebne, i to pilnie potrzebne.

Patrząc na przykład na nasz kontynent, zauważamy, że europejska konstrukcja konstytucyjna kieruje rządy w stronę przewycięzania partykularyzmów narodowych. Ustawy krajowe coraz bardziej przystają do wizji ponadnarodowej. Dziśjsza demokracja kroczy do przodu razem z coraz nowszymi

i często nieznanymi wcześniej potrzebami obywateli i przybyszów, którzy przemierzają nasz kontynent albo się na nim zadomawiają. Jednak ten postęp nie stawia czoła temu, co istotne, przebiega obok tego.

Co więc jest istotne? Wyartykułowali to między innymi brytyjski historyk Arnold Toynbee i szkocki filozof Alasdair MacIntyre. Toynbee w swoim *Studium historii* utrzymuje, że upadek jakiegś cywilizacji nie jest powodowany jedynie przez czynniki zewnętrzne, ale zasadniczy wpływ ma na to wewnętrzna dezintegracja kultury. MacIntyre w swoim *Dziedzictwie cnoty*, nawiązując do sytuacji schyłku Imperium Rzymskiego, twierdzi, że barbarzyńcami nie są tylko ci, którzy naruszają granice i napływają do naszych krajów, ale przede wszystkim ci, którzy w obrębie naszych społeczeństw i kultur podkopują je propagowanymi i praktykowanymi przez siebie ideami libertyńskimi. Napisał nawet – przed prawie pięćdziesięciu laty – że „barbarzyńcy nie gromadzą się u naszych granic; oni od pewnego już czasu sprawują nad nami władzę”¹.

Na jakiej podstawie możemy twierdzić, że Europejczycy stali się barbarzyńcami dla siebie samych, w tym sensie, że zaminowali – i ciągle to czynią – fundamenty swojej własnej kultury? Potwierdzają to liczne analizy, choć być może z przesadą opisują i oplakują dryfowanie naszego współczesnego społeczeństwa, kładąc większy akcent na *pars destruens* niż na *pars construens*; narzekanie niż wysiłek pozytywnego myślenia, a przede wszystkim przeciwdziałania. Dlatego też ograniczę się do przypomnienia rzeczowego i dalekowzrocznego spojrzenia na współczesną rzeczywistość ostatnich papieży, w którym znajdujemy przede wszystkim *pars construens*.

W szczególności myślę o spotkaniu Jana Pawła II z europarlamentarzystami w Strasburgu w 1988 roku². W swoim przemówieniu papież mówił, że wyzwanie dla współczesnego ducha europejskiego ma charakter głównie antropologiczny. Innymi słowy, że koncepcja człowieka dotycząca jego samego charakteryzuje się silnym i absolutnym subiektywizmem; zamknięciem immanistycznym; walką o autonomię nauk ścisłych, prawa, technologii, ekonomii całkowicie wolną od etyki i antropologicznych racji działania; relatywizmem w stosunku

do prawdy. Papież Jan Paweł II był przenikliwy i stały w krytyce złych prądów, ale dużo więcej czasu, energii i autorytetu moralnego spożytkował na *pars construens*, na wyznaczanie nowych horyzontów myśli i działania, przyczyniających się do przezwyciężenia istniejącego impasu. W tej perspektywie można rozumieć nową ewangelizację także jako drogę wyjścia i przezwyciężenia impasu płynącego z faktu, że rozum zachwyił się sam sobą. Gdy wyrażamy nasze słuszne uznanie dla ogromnie bogatego nauczania Jana Pawła II, nasz szacunek powinniśmy mierzyć przede wszystkim poziomem przyjęcia nauczania i impulsów, jakie nam pozostawił w tej materii.

W podobnym tonie mówił o fundamentach etycznych wyborów społecznych i politycznych papież Benedykt podczas przemówienia w Westminster. „Jeśli zasady moralne – przypomniawszy – leżące u podstaw procesu demokratycznego same nie są określane przez nic bardziej trwałego niż społeczny konsensus, wówczas kruchość owego procesu staje się aż nazbyt oczywista. Tu tkwi rzeczywiste wyzwanie dla demokracji”³. Dalej zasugerował, że „świat rozumu i świat wiary – świat świeckości racjonalnej i świat wiary religijnej – potrzebują siebie wzajemnie i nie powinny się obawiać podjęcia głębokiego i stałego dialogu dla dobra naszej cywilizacji”⁴. W siedzibie Bundestagu zauważył: „Na podstawie przekonania o istnieniu Boga Stwórcy rozwinięto ideę praw człowieka, ideę równości wszystkich ludzi wobec prawa, rozumienie nienaruszalności godności ludzkiej w każdej pojedynczej osobie oraz świadomość odpowiedzialności ludzi za ich działanie. To przeświad-

¹ A. MacIntyre, *After virtue. A study in moral theory*, London 1985, s. 263; tłum. pol. za: *Dziedzictwo cnoty. Studium z teorii moralności*, tłum. A. Chmielewski, Warszawa 1996, s. 466.

² Zob. Jan Paweł II, Przemówienie w Parlamencie Europejskim, Strasburg, 11 października 1988 (tłum. własne).

³ Benedykt XVI, Spotkanie z przedstawicielami władz cywilnych, Westminster Hall, 17 września 2010 (tłum. własne).

⁴ Tamże.

czenie o rozumie tworzy naszą pamięć kulturową. Jej ignorowanie lub traktowanie jej tylko jako przeszłości byłoby amputowaniem naszej kultury w jej integralności i pozbawiałoby ją jej całokształtu”¹.

W encyklice *Evangelii gaudium* papież Franciszek identyfikuje niektóre wyzwania dzisiejszego świata, związane z ekonomią wykluczenia, kultem pieniądza, który rządzi, zamiast służyć, nierównością generującą przemoc, ze wzrastającą deformacją etyczną, będącą następstwem negacji transcendencji. Formuluje też swoje propozycje, przywołując sprawdzone i skuteczne maksymy filozoficzne i praktyczne: czas jest ważniejszy niż przestrzeń, jedność ważniejsza niż konflikty, rzeczywistość ważniejsza od idei, całość ważniejsza niż część².

Jak już wspominałem, historii nie buduje się na lamentach, mniej czy bardziej świadomych, skoncentrowanych na bolączkach współczesnego świata. Wprost przeciwnie, konieczne jest przywrócenie wagi i treści kryteriom etycznym i społecznym, które zostały pozbawione sensu czy też zakłamanie przez zręczne zabiegi semantyczne. „Nie czekamy na Godota, lecz na kogoś innego, na kolejnego – bez wątplenia bardzo odmiennego – św. Benedykta”³, napisał przed laty MacIntyre w *Dziedziectwie cnoty*. Był więc ktoś – jak św. Benedykt – kto budował formy lokalnych społeczności strzegących cywilizacji, życia moralnego i intelektualnego przed nadchodzącymi ciemnymi wiekami. To jest karta historii, która także nam może wskazać dobrą drogę.

Pilną konieczność nadania nowego i kreatywnego sensu dawnym i założycielskim dla naszej cywilizacji koncepcjom można wyczytać w każdym wystąpieniu – formalnym lub mniej formalnym, jak na przykład codzienne homilie – papieża Franciszka. Jest to przykładem na to, jak inteligentne magisterium chrześcijańskie, oświecone wiarą i pokrzepione medytacją słowa Bożego, jest w stanie ukazać idealną perspektywę, w której mogą się rodzić i rozwijać myśl i działanie społeczne i polityczne ludzi. To jest ta fundamentalna zasada relacyjności, która rządzi wszystkim, co stworzone; format społeczny, otwarty na Boga i ludzi.

Dopiero co papież Franciszek przemawiał na współczesnym areopagu, jakim jest Zgromadzenie Ogólne Organizacji Naro-

dów Zjednoczonych. Znalazł się w sytuacji nie tak bardzo różnej od tej, jakiej mniej więcej dwa tysiące lat temu doświadczył św. Paweł na ateńskim Areopagu⁴. Wśród głów państw i szefów rządów znajdujących się na sali znalazł dobrą wolę i wysiłek wielu, którzy – choć z różnych punktów wyjścia – starali się znaleźć rozwiązanie dzisiejszych problemów.

Ogólnie mówiąc, ta dobra wola i wysiłek opierają się na wspólnym przekonaniu nie tylko o przydatności techniki do rozwiązywania problemów, ale także o jej autonomii. W takiej perspektywie wielcy tego świata podpisali w owych dniach Agendę Zrównoważonego Rozwoju 2030, w której zapisano 17 filarów i całą masę wskaźników mających na celu ocenę stopnia osiągnięcia zrównoważonego rozwoju⁵.

Papież Franciszek nie wchodził w ocenę etyczną tego projektu⁶, ale po prostu przyznał, że „bez uznania pewnych nieusuwalnych naturalnych ograniczeń etycznych i bez natychmiastowej realizacji owych filarów integralnego ludzkiego rozwoju [czyli – jak my możemy dopowiedzieć: wartości transcendencji, zasady relacyjności i wzajemności] ideał [...] popierania postępu społecznego i poprawy warunków życia w większej wolności (Karta Narodów Zjednoczonych, preambuła) może się stać nieosiągalnym mirażem lub, co gorsza, pustymi słowami, służącymi za pretekst do wszelkich nadużyć i korupcji albo do

⁴ Dz 17, 18–34.

⁵ Zrównoważony rozwój opiera się na trzech zasadniczych komponentach: zrównoważeniu ekonomicznym, rozumianym jako zdolność do generowania przychodu i pracy, jako środki utrzymania ludzkości; zrównoważeniu społecznym, ukierunkowanym na zapewnienie warunków dla dobrostanu ludzi (bezpieczeństwo, zdrowie, edukacja, demokracja, uczestnictwo, sprawiedliwość), równomiernie rozłożonego w obrębie klas i rodzaju; zrównoważeniu środowiskowym, rozumianym jako zdolność do utrzymania jakości i reprodukcyjności zasobów naturalnych. Łączne potraktowanie tych trzech komponentów idealnie wyznacza **zrównoważony rozwój**.

⁶ Są autorzy, którzy widzą w tym programie – w którym nie ma żadnego odniesienia do transcendencji i godności przynależnej człowiekowi – a przede wszystkim w jego aspiracjach do wyłączności świecką etykę, „która «równoważy» interesy ludzi i planety, absolutyzuje zrównoważony rozwój, czyniąc go uniwersalną zasadą [...] Zrównoważony rozwój – zestaw norm politycznych opracowanych przez ekspertów i wprowadzonych pod ich przewodnictwem – staje się zatem jednoczącą zasadą ludzkości w XXI wieku. Tworzy światowy *Pax Romana*, zapewniając obywatelom całego świata wspólne cele, wspólny język i etykę. Zjednoczenie świata poprzez zrównoważony rozwój jest więc globalistyczne, lokalne (wyraża chęć lokalnego zastosowania norm pochodzących z góry) i konstruktywne. Odbywa się pod sztandarem ONZ i wykorzystuje głównie specjalistów od globalnego zarządzania, których władza polityczna i kontrola nad światem znacząco rośnie w miarę lokalnego wdrażania stworzonych przez nich norm” (M. A. Peeters, *Interactive Information Services (IIS)*, Raport 305, 3 czerwca 2015).

¹ Benedykt XVI, *Wizyta w Bundestagu*, Berlin, 22 września 2011 (tłum. własne).

² Zob. Franciszek, adhort. apost. *Evangelii gaudium*, 24 listopada 2013.

³ A. MacIntyre, *After virtue...*, dz. cyt., s. 466.

promowania kolonizacji ideologicznej przez narzucenie amoralnych wzorców i stylów życia, obcych tożsamości narodów, a w ostatecznym rachunku nieodpowiedzialnych”¹.

Papież Franciszek inspiruje kobiety i mężczyzn, wspólnoty i społeczności, ludzi dobrej woli do stawiania czoła różnorodnym sytuacjom kryzysowym, pojawiającym się w dzisiejszym świecie, ogniskującym się w jednym zasadniczym kryzysie antropologicznym, na płaszczyźnie spraw społecznych i relacji międzyludzkich, mających aspekt wertykalny w odniesieniu do Boga i horyzontalny w odniesieniu do innych ludzi.

Gdy papież Franciszek mówi o centralnym miejscu osób ubogich, w których odnajdujemy „ciało Chrystusa”², nie upra-

wia łatwego pauperyzmu, ale interpretuje rzeczywistość ludzką w świetle Chrystusa, który uczynił ją swoją, czyniąc ludzi dziećmi Boga, a przez to braćmi i siostrami między sobą. Ta wizja człowieka, widzianego w świetle Chrystusa, pokazała swoją wielką wartość krytyczną, a jednocześnie swój walor naprawczy i konstruktywny w stosunku do zawirowań antropologicznych dzisiejszej kultury, jak również odnośnie do przejawów niesprawiedliwości, konfliktów, przemocy i dyskryminacji.

Jak mi się wydaje, w tej perspektywie także ośrodki akademickie, wychowawcze i formacyjne, o charakterze chrześcijańskim, katolickim, powinny wypracowywać nowe, kreatywne i programowe wizje świata, dając tym samym swój wkład w budowanie świata, w którym lepiej się żyje. I tego też życzę Uniwersytetowi Papieskiemu Jana Pawła II w Krakowie, który dziś zaszczycił mnie nadaniem swego najwyższego odznaczenia.

¹ Franciszek, Spotkanie z przedstawicielami Zgromadzenia Ogólnego ONZ, Nowy Jork, 25 września 2015 (tłum. własne).

² Franciszek, Czuwanie przed Uroczystością Zesłania Ducha Świętego wraz z członkami ruchów, nowych wspólnot i stowarzyszeń kościelnych, plac św. Piotra, 18 maja 2013, *passim* (tłum. własne).

Poświęcenie tablicy pamięci Jana Długosza

tekst: Monika Wiertelak

zdjęcia: Monika Winiarska

Rok 2015 został ogłoszony przez Sejm RP Rokiem Długosza. Przez ten czas odbyło się wiele konferencji naukowych i spotkań poświęconych osobie tego wielkiego kronikarza, dobrodzieja Kościoła krakowskiego, mecenasa nauki oraz wychowawcy synów królewskich. Zakończenie tych obchodów odbyło się 28 listopada br. Najpierw została odprawiona Eucharystia w kościele na Skałce, gdzie Jan Długosz został pochowany. Mszy świętej przewodniczył kard. Stanisław Dziwisz, a homilię wygłosił bp Grzegorz Ryś. Następnie wszyscy uczestnicy uroczystości udali się do Domu Długosza – czyli kamienicy przy ul. Kanoniczej 25, która obecnie jest główną siedzibą naszej uczelni. Dziejopisarz żył w niej przez 50 lat i tu

napisał swoje słynne *Roczniki, czyli kroniki Królestwa Polskiego*.

Tutaj nastąpił bardzo znaczący akt – odsłonięcie oraz poświęcenie tablicy pamiątkowej upamiętniającej postać Jana Długosza. Odsłonięcia dokonali rektor ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak, kard. Sta-

niśław Dziwisz – wielki kanclerz UPJPII oraz artysta rzeźbiarz Andrzej Zwolak – projektant i twórca tablicy. Podczas święcenia jej ksiądz kardynał powiedział: „Jesteśmy dłużnikami wobec wszystkich tych, którzy na różnych drogach życia słowem i przykładem kształtowali naszą osobowość, uczyli nas miłości i oddania braćmiom. Takim nauczycielem, pasterzem i Polakiem był Jan Długosz. Dlatego zgromadziliśmy się tutaj, aby w naszych sercach i w brązowej tablicy utrwalić pamięć o Janie Długoszu – wielkim patriotcie, gorliwym badaczu dziejów swojego narodu, mecenasie nauki, który całe życie poświęcił Bogu, Kościołowi katolickiemu i narodowi polskiemu”.

Po złożeniu kwiatów uczestnicy udali się do Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie odbyło się zakończenie uroczystości.

Porozumienia zawarte przez UPJPII w 2015 roku

tekst: pracownicy CNBiWM

zdjęcia: Justyna Kastelik

Podnoszenie jakości kształcenia stawia przed uczelnią m.in. wymóg współpracy międzynarodowej i krajowej. Dlatego Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie podejmuje

działania zmierzające do podpisania porozumień z nowymi jednostkami zagranicznymi i krajowymi, co zainicjuje szeroko rozumianą współpracę.

Porozumienia z uczelniami zagranicznymi

Zgodnie ze Statutem UPJPII (par. 27, pkt. 15) projekty umów o stałej współpracy naukowej, dydaktycznej i wydawniczej z uczelniami i innym jednostkami naukowowo-badawczymi zatwierdza Senat na wniosek Rektora, a następnie zatwierdza i podpisuje je wraz z Rektorem Wielki Kanclerz. W roku 2015 UPJPII podpisał porozumienia o współpracy z następującymi uczelniami zagranicznymi: Uniwersytet Konstantyna Filozofa

w Nitrze, Uniwersytet w Splicie, Akademia Teologiczno-Filozoficzna Brixen/Bressanone w Bressanone, Uniwersytet Papieski w Salamance, The Russian Christian Academy for the Humanities w Petersburgu, Instytut Katolicki w Tuluzie, Uniwersytet w Zagrzebiu, Hrvatsko Katoličko Sveučilišta w Zagrzebiu, Ukraiński Uniwersytet Katolicki we Lwowie, Uniwersytet Sulchan Saba Orbeliani w Tbilisi.

PWSZ i Instytut Dialogu Międzykulturowego

W 2015 roku UPJPII podpisał również porozumienia o współpracy z krajowymi jednostkami: Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Tarnowie oraz z Instytutem Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II w Krakowie.

Ostatni wykład ks. prof. Andrzeja Baczyńskiego

1 grudnia 2015 roku po długiej i ciężkiej chorobie odszedł od nas do Pana ks. prof. dr hab. Andrzej Baczyński – prodziekan Wydziału Nauk Społecznych, współzałożyciel i wielokrotnie nagradzany kierownik Redakcji Programów Katolickich TVP, kapelan Ojca Świętego, kanonik Kapituły św. Floriana w Krakowie. Msza święta żałobna została odprawiona w piątek 4 grudnia br. w kościele św. Floriana, msza święta pogrzebowa odbyła się w sobotę 5 grudnia br. w kościele Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Bibicach.

Ksiądz Profesor na zawsze zostanie w sercach oraz pamięci naszej wspólnoty akademickiej i z wdzięcznością będziemy odczytywali karty, które zapisał w historii naszej uczelni. Pragniemy uczcić Jego pamięć poprzez publikację wspomnień Jego przyjaciół i współpracowników.

Ks. prof. dr hab. Andrzej Baczyński – od 1990 roku współzałożyciel, redaktor i kierownik Redakcji Programów Katolickich TVP w Krakowie, autor i współautor około tysiąca programów telewizyjnych i kilkudziesięciu filmów dokumentalnych, wielokrotnie nagradzany. Współtworzył i komentował transmisje wielu pielgrzymek Ojca Świętego Jana Pawła II oraz Benedykta XVI do Polski. Był redaktorem i komentatorem cotygodniowych

transmisji mszy świętych z Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Krakowie Łagiewnikach na antenę TVP Kraków oraz TVP1, a także okazjnie z różnych miejsc archidiecezji krakowskiej na antenę TV Polonia. Zrealizował wiele filmów w różnych zakątkach świata: w Europie, na Ukrainie, w Kanadzie, na Dominikanie, w Izraelu, Jordanii, Palestynie. Autor kilku książek o tematyce medialnej, profesor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, kapelan Ojca Świętego, kanonik Kapituły Kolegiackiej przy bazylice św. Floriana w Krakowie, kierownik podyplomowego studium dziennikarskiego UPJPII, prodziekan Wydziału Nauk Społecznych UPJPII.

Homilia wygłoszona przez ks. prof. dr hab. Michała Drożdża – dyrektora Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej podczas mszy świętej pogrzebowej w Bibicach

„Brat twój zmartwychwstanie. Wierzysz w to?” – tak pyta Jezus Martę w obliczu śmierci jej brata Łazarza, i pyta nas: „Ja jestem zmartwychwstanie i życie, wierzysz w to?”

Wierzmy, że nasz Brat Ksiądz Andrzej Baczyński żyje. Mówimy o naszym Kapłanie, Bracie, Wujku, Profesorze, Dziennikarzu, Koleździe i Przyjacielu w czasie terazniejszym. On nie tylko żyje w naszej pamięci, w naszych sercach, w tych wspaniałych i dobrych dziełach, które czynił i które nam zostawił w darze. On żyje i jest z nami nadal nie tylko w tym pięknym świadectwie dobrego człowieka, wiernego ucznia Jezusa i gorliwego kapłana. Ksiądz Andrzej żyje na drugim brzegu życia, Pan życia i śmierci zaprosił go do siebie. Św. Andrzej Apostoł kilka godzin po dniu Jego imienin przyprowadził go do Jezusa, tak jak kiedyś to uczynił nad jeziorem galilejskim ze swoim bratem Szymonem – Piotrem.

Po ludzku cisną się nam do oczu łzy pożegnania i wdzięczności, raz jeszcze przywołujemy ludzką prawdę wyrażoną przez poetę: „Śpieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą”. Każde odejście kogoś kochanego i bliskiego jest nie w porę i nie w czas. I nie wstydzimy się tego ludzkiego smutku, tej powagi pożegnania. Nie wstydzimy się tych łez żalu, życzliwości, miłości, jakie są znakiem naszej gorącej wdzięczności Tobie, Drogi Księżu Andrzeju, za Twoją delikatność i pokorę, za Twoją emanującą dobroć, za Twoje piękne kapłaństwo, bo takim byłeś i jesteś: Przyjacielem Boga i Przyjacielem człowieka. Nosimy to wszystko w naszych sercach, w naszej pamięci, i takim w nas pozostaniesz.

Tyle jest tego dobra i miłości, za które chcemy Ci, Drogi Księżu Andrzeju, podziękować, w ciszy, w sumieniu, przed Bogiem. Tę ludzką wdzięczność łączymy z Bożym dziękczynieniem w tej Eucharystii, dziękczynieniem Bogu za Twój dar życia, które wypełniałeś mądrością, dobrocią i miłością w kapłańskiej posłudze, w profesorskim zaangażowaniu, w dziennikarsko-medialnej służbie, wychodząc naprzeciw potrzebom ludzi, których Bóg stawiał na Twojej drodze życia. Włą-

czamy się całym sercem w to podziękowanie Księdza Kardynała, który wczoraj i dziś przewodniczy żałobnej Eucharystii, bo za prawdę godne to i sprawiedliwe jest dziękować.

Takie pozostawiłeś nam świadectwo życia. Niech Twoje życie dziś do nas raz jeszcze przemówi i niech nas dotknie, poruszy i przybliży do Boga. Niech przybliży nas do Boga Twoje świadectwo cierpienia.

Rzadko pytał głośno w swojej chorobie „dlaczego?”. Częściej dało się słyszeć: „Widocznie taka jest wola Boża”. Ale kiedy było coraz trudniej, usuwał się w cień, by nie pokazywać, jak cierpi. Św. Jan Paweł II, którego Ksiądz Andrzej był szczególnym czcicielem, napisał w *Liście do chorych*, że człowiek w swoim cierpieniu pozostaje nietykalną tajemnicą. I niech to cierpienie Księdza Andrzeja – tak jak sam chciał – pozostanie nietykalną tajemnicą Boga, Jego samego i Jego najbliższej rodziny, u której znalazł, jak zawsze, ale w tych godzinach cierpienia szczególnie, kochający dom. A nam trzeba docenić i podziękować wszystkim, którzy wobec tej nietykalnej tajemnicy ludzkiego cierpienia otwierali swoje serca z miłością, troską i opieką wobec niego.

Św. Jan Paweł II w swoim *Testamencie* napisanym w roku 1982, w rok po zamachu na swoje życie, napisał: „Tym głębiej czuję, że znajduję się całkowicie w Bożych Rękach – i pozostaję nadal do dyspozycji mojego Pana, powierzając się Mu w Jego Niepokalanej Matce”. A w swoich notatkach rekolekcyjnych wiele razy zapisał: „Jestem bardzo w rękach Bożych”. Jesteśmy wszyscy w rękach Bożych. Ksiądz Andrzej powierzył się z ufnością w te Boże ręce. Przed ostatnią operacją modlił się na głos wobec swoich bliskich: „Jezu zmiłuj się nade mną, Jezu ufam Tobie, co ma być, to będzie”.

Niech Jego życie uczy nas zaufania Bogu i otwarcia się na Jego miłosierdzie. A Jezus Mu już wcześniej zaufał, obdarowując Go łaską Bożego dziecka, powołując go do kapłaństwa. Pracował gorliwie jako kapłan w parafiach: Bielsko-Biała Leszczyny, Skawina, Kraków Piaski Nowe, a potem poświęcał się pracy medialnej i uniwersyteckiej, ale nie przestał z własnej kapłańskiej gorliwości

posługiwać jako kapłan profesor w parafii św. Floriana w Krakowie. A często po wykładach czy transmisjach wracał do konfesjonau, by przez Jego posługę sakramentalną ikra miłosierdzia dotykała ludzkie serca. Cieszył się z tego, że mieszka na plebanii, w której mieszkał św. Jan Paweł II. Podarował naszemu instytutowi piękny obraz naszego świętego Patrona, wspominał ze wzruszeniem osobisty wywiad telewizyjny z Janem Pawłem II przeprowadzony w Watykanie. Starał się chodzić śladami św. Jana Pawła II nie tylko z kamerą, związany z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia, ze św. s. Faustyną jak kapłan miłosierdzia, który wsłuchał się w słowa świętego wypowiedziane, w czasie mszy świętej konsekracji Bazyliki Bożego Miłosierdzia: „Niech to przesłanie rozchodzi się z tego miejsca na całą naszą umiłowaną Ojczyznę i na cały Świat. Niech się spełnia zobowiązująca obietnica Pana Jezusa, że stąd ma wyjść «iskra, która przygotowuje świat na ostateczne Jego przyjście» (Dzienniczek, 1732). Trzeba tę iskrę Bożej łaski rozniecać. Trzeba przekazywać światu ogień miłosierdzia. W miłosierdziu Boga świat znajdzie pokój, a człowiek szczęście.

Ksiądz Andrzej podjął tę prośbę i to zadanie. Co tydzień od wielu lat, prowadząc transmisję mszy świętych z obu sanktuariów, Bożego Miłosierdzia i św. Jana Pawła II, przekazywał światu tę iskrę Bożego Miłosierdzia. I sam powierzył się Bożemu Miłosierdziu w ostatnim zdaniu testamentu: „Niech Miłosierny Bóg wybaczy mi moje niewierności”. A my ufamy i to się modlimy się, żeby znalazł już w miłosierdziu Boga pokój i szczęście.

Niech Jego życie uczy nas być dobrymi. Trzeba mieć wyobraźnię miłosierdzia, by nie było wokół nas ludzi ubogich, bez nadziei, ludzi, którym nie okazemy miłości. Tyle jest codziennie okazji, by okazać dobroć, życzliwość, przebaczenie, by spełnić uczynek miłosierdzia... Ksiądz Andrzej połowę swojego majątku rozdał ubogim i potrzebującym, tak czynił za życia i tak chciał w testamencie. Był człowiekiem dobrego serca. Chciał pomagać innym, ale czynił to dyskretnie z wielką delikatnością, idąc za swoją wyobraźnią miłosierdzia, wobec studentów, wobec parafian, wobec widzów czy ludzi mediów, wobec tych potrzebujących, których po ludzku sądząc przypadkiem spotykał.

Niech Jego życie uczy nas pokory. Dary i talenty, które otrzymał – jak napisał w testamencie: „zupełnie niezasłużenie” – starał się wykorzystywać nie dla siebie, ale dla Boga i ludzi. Jak św. Jan Chrzciciel, patron adwentu, był głosem wołającego na pustyni. Tysiące ludzi znało głos ks. Andrzeja, ale go rzadko lub nigdy nie widzieli. Nakręcił ponad tysiąc filmów, komentował tysiące telewizyjnych transmisji mszy świętej, znaleźmy Jego głos, w tylu telewizyjnych komentarzy mszy świętych, ale on sam pozostawał w cieniu, nie szukał własnego blasku w świetle reflektorów telewizyjnych, stawał za obiektywem kamery, ale rzadko przed, nie zgodził się nawet na wywiad przed kamerami telewizji uniwersyteckiej JP2TV. Służył pokornie swoim głosem Bożemu Słowu, aby Jezus wzrastał.

Niech Jego życie pomaga nam wracać do czystych źródeł, docenić najpierw tutaj na ziemi dom, żeby cieszyć się kiedyś domem Ojca. Każdy z nas ma swoje źródło, z których wypływa nasze życie to ludzkie i to Boże życie. Odkrywamy w pamięci i wspomnieniach swoje źródła, swój rodzinny dom, swój kościół, swoje wspólnoty dzieciństwa i młodości, źródła swoich własnych rodzin, naszego kapłaństwa, źródła naszego dojrzałego życia, do których warto wrócić, jak św. Jan Paweł II, który mówił w Wadowicach, tu wszystko się zaczęło: „Ile dobra, ile łask wyniosłem z TEGO ŹRÓDŁA, wie jedynie Ten, który jest Dawcą wszelkich łask”.

Ksiądz Andrzej miał też miejsca, które traktował jak swój dom. To był przede wszystkim Boży dom, w którym był u siebie w tych ostatnich latach – bazylika św. Floriana w Krakowie, Sanktuarium Bożego Miłosierdzia i Sanktuarium św. Jana Pawła II w Łagiewnikach, i ten kościół parafialny w Bibicach, do którego tak często wracał, gdzie przeżywał swój kapłański jubileusz i gdzie zostawił cząstkę swojego kapłaństwa.

Uniwersytet i media to miejsca, gdzie przebywał i pracował jak w domu profesor i człowiek mediów, sumienny i obowiązkowy, do końca. Kochał studentów i od nich wymagał, szczególnie, kiedy ich uczył, że nie można być dobrym dziennikarzem, kiedy się mówi prawdę i jest się obiektywnym, to za mało, trzeba jeszcze mówić z miłością dla dobra człowieka. I to starał się sam czynić, troszcząc się o ludzkie, etyczne oblicze mediów i umiał je profesjonalnie używać, by głosić w nich i przez nie Dobrą Nowinę Jezusa. Odkrywał jako teolog mediów piękno i sens słowa, wskazując na Odwieczne Słowo jako źródło wszelkiego dobra, w duchu pięknych słów z Księgi Mądrości. „Oby mi Bóg dał słowo odpowiednie do myśli i myślenie godne tego, co mi dano”.

Pogrzeb Księdza Profesora Andrzeja Baczyńskiego jest jego ostatnim wykładem, bez słów, w milczeniu, jest to nauka o cierpliwości w cierpieniu, o wierności powołaniu, o potrzebie odpowiedzialności za jedno i niepowtarzalne życie, które nam Bóg podarował, nauka o mocy wiary i chrześcijańskiej nadziei.

Kiedy w poniedziałek kilka godzin przed jego odejściem odwiedziłem go w klinice, powiedziałem mu o uniwersytecie, o wydziale, o Instytucie Dziennikarstwa, o studentach, że wszyscy na niego czekamy, że chcemy się spotkać wszyscy w niebie. Nie mógł już nic powiedzieć, ani odpowiedzieć, ale w kącie oka, na prawie nieruchomej twarzy, zobaczyłem kroplę łzy, przez którą powiedział tak wiele.

I wreszcie rodzinny dom, do którego wracał, jak do źródła, do swoich, do domu, otwartego, życzliwego, rozmodlonego. Z takiego domu wyszedł jako kapłan, można powiedzieć, z ludu wzięty. Kochał ludzi, chociaż czasem był nierozumiany, kochał całą swoją rodzinę, siostrę i brata, cieszył się swoimi siostrzenicami z rodzinami i małym Bartoszem. Nie doczekał oczekiwanej z utęsknieniem Pierwszej Komunii Świętej Bartosza, który mu w domu w czasie choroby usługiwał do mszy świętej jako ministrant. A teraz do domu wraca, do swoich, i jego ciało spocznie na parafialnym cmentarzu przy zmarłych rodzicach, których tak bardzo szanował i kochał.

„Do celów dochodziłem po trudach, ale zawsze wspomagał mnie Bóg i wspinali ludzie, których Bóg zesłał na mojej drodze. Niech Miłosierny obdarzy ich obfitymi łaskami – napisał w testamencie – Zawsze mogłem liczyć na moją rodzinę. Boże dzięki Ci za nich”. A rodzina cała trwała na modlitwie, szturmowała niebo, patrząc na Jego cierpienie, podejmowała ofiarną opiekę, szczególnie siostra Ela i dwie siostrzenice Ewa i Marta, które jak ewangeliczne Marty były zatroskane o swojego cierpiącego i umierającego Brata. Panie, gdybyś ty był... Ale Pan był!

Pan jest zawsze za nami, przez wszystkie dni, aż do skończenia świata. Bo On jest Panem życia, bo On zwyciężył śmierć. Łączymy się naszą obecnością i modlitwą z Wami, Kochana Rodzino i Kochani Przyjaciele Księdza Andrzeja, wyrażając Wam nasze słowa współczucia, i nasze bycie razem z Wami w solidarnej, modlitewnej wspólnoty.

Niech odejście Księdza Andrzeja uczy nas, że tylko Bóg jest Panem życia. Przemijają bowiem postać tego świata. My wiemy, że tego, co minęło i przeszło, cofnąć się już nie da... Przeszłość już do nas nie należy, bo jest w ręku miłosiernego Boga, ale przyszłość też do nas

nie należy – jest ręką Bożej Opatrzności, jednak terażniejszość jest nasza i to jest nasz czas wyboru i nasza odpowiedzialność za życie, które się zmienia, ale się nie kończy. I dlatego przemijanie ludzkie ma sens, bo jak przejmująco mówił św. Jan Paweł II: „Życie zwycięży: ta nadzieja nie może nas zawieść. Tak, życie zwycięży, ponieważ po stronie życia stoi prawda i dobro. Po stronie życia stoi Bóg, który miłuje życie i obficie nim obdarza” (Jan Paweł II, 2001). Ludzkie przemijanie ma sens, bo Jezus żyje. Nie byłoby nas tutaj, gdyby nie było Wielkiego Piątku i Wielkanocnego Poranka... bo On zwyciężył śmierć i żyje, i JEST... również po to, byśmy w chwili pożegnania naszego Brata Andrzeja byli ludźmi chrześcijańskiej nadziei. Jak w słowach *Kolędy dla nieobecnych*: „Panie, daj nam wiarę, że to ma sens, że nie trzeba żałować przyjaciół, bo są z nami, choć w innej postaci. I przekonaj, że tak ma być, że po głosach tych wciąż drży powietrze, że odeszli, po to, by żyć, i tym razem będą żyć wiecznie”. Im bardziej postępujemy w latach, tym coraz więcej naszych bliskich i przyjaciół, jest tam, po drugiej stronie życia. A tutaj zostaje puste miejsce przy stole, przy biurku, przy ołtarzu. Tym bardziej prosimy w naszym adwencie: „Panie, przyjdź na świat, by wyrównać rachunki strat, żeby zająć wśród nas puste miejsce przy stole” (*Kolęda dla nieobecnych*). Pan czeka na nas w domu Ojca, tam, gdzie „ani oko nie widziało, ani ucho nie słyszało, ani serce człowieka nie zdołało pojąć, jak wielkie rzeczy przygotował Bóg tym, którzy Go miłują” (1 Kor 2,9).

Drogi Księżu Andrzeju, Ty już znasz prawdę i tajemnicę życia. A my ufamy, że Twoje oko już widzi i Twoje uszy słyszą, i Twoje serce pojmuje. Życzymy Ci wszyscy, byś w pełni doświadczył tych wielkich rzeczy, które Bóg przygotował tym, którzy Go miłują, którzy ufają w Jego miłosierdzie, którzy miłość i dobroć czynią treścią swojego życia. Dzieli nas próg śmierci, próg nadziei. Ogarniamy Cię z tej strony życia naszą wdzięczną modlitwą, powierzając Cię dobremu i miłosiernemu Bogu. W pierwszą sobotę miesiąca zawierzamy Cię Maryi Matce Nieustającej Pomocy, Patronce tej parafii.

Znałem Księdza Andrzeja i współpracowałem z nim blisko ponad 10 lat na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, który on współtworzył. I to jest moje skromne świadectwo. Ksiądz Andrzej nie lubił, kiedy się o nim mówiło, kiedy miał być w centrum uwagi. Mam nadzieję, że mi, Andrzeju, wybaczysz, że o Tobie mówię.

Ksiądz Andrzej miał zwyczaj kończyć swoje transmisje mszy świętej słowami: „Bóg zapłać wszystkim za modlitwę”. I dziś, kiedy w dniu pogrzebu kończy się transmisja Jego życia tu na ziemi, zapewne teraz chce nam powiedzieć to samo z domu Ojca, jak ufamy, i o co się modlimy: „Bóg zapłać wszystkim za modlitwę”. I chce nam powiedzieć to, co zapisał na końcu swojego testamentu: „Wszystkim dziękuję za każdy dzień poświęcony dla mnie, dobre słowo, opiekę i zrozumienie”. Amen.

Homilia wygłoszona przez ks. prof. dr. hab. Jana Machniaka – dyrektora Instytutu Teologii Duchowości podczas mszy świętej żałobnej w kościele św. Floriana w Krakowie

„Panie, gdybyś tu był, mój brat by nie umarł. Lecz i teraz wiem, że Bóg da Ci wszystko, o cokolwiek byś prosił Boga”
J 11, 21–22

Żal i ból rozstania

Łączy nas dziś jedno uczucie: smutek i żal, ból z powodu rozstania z bliską nam osobą ks. Andrzeja Baczyńskiego – brata, kapłana, kolegi, przyjaciela, znajomego. Serca nasze napelnią żal i smutek rozstania. Do oczu płyną łzy. Tajemniczo brzmią słowa dzisiejszej liturgii: ostatnie pożegnanie, wieczny odpoczynek. Głęboko w sercu pojawia się żal i pytanie: „dlaczego?” – na które trudno jest znaleźć odpowiedź.

Rozumiemy słowa Marty z dzisiejszej Ewangelii: „Panie, gdybyś tu był, mój brat by nie umarł”. Maria i Marta stanęły wobec tajemnicy choroby i śmierci swojego brata Łazarza. Pomocy szukały u Pana Jezusa posyłając wiadomość do Miistrza z Nazaretu. Również Maria stanęła przed Panem, który przybył do grobu, z tymi samymi słowami: „Panie, gdybyś tu był, mój brat by nie umarł” (J 11, 32). W tych słowach wyczuwamy dużą dozę żalu. Przecież Pan Jezus uzdrawiał ludzi chorych i cierpiących, ludzi obcych i bliżej sobie nieznanym, czyż nie mógłby uzdrowić przyjaciela. Nie dziwimy się, że obie

Siła wiary w Jezusa Chrystusa

Pan Jezus na widok cierpienia Marii i Marty wzrusza się głęboko: „Gdy więc Jezus ujrzał, jak płakała ona i Żydzi, którzy razem z nią przyszedli, wzruszył się w duchu, rozrzewnił i zapytał: „Gdzieście go położyli” (Łk 11, 33). To słowo „wzruszył się w duchu” i „rozrzewnił” – wskazuje, że Panu Jezusowi nieobce były ludzkie uczucia. One są jak najbardziej uprawnione. One nam mówią, że mamy prawo do płaczu, żalu i smutku. Mamy prawo do współczucia i współcierpienia z tymi,

siostry widząc chorego brata Łazarza, posłały wiadomość do Pana Jezusa. Jak bliskie są nam słowa Marii i Marty. My też modliliśmy się do Boga prosząc razem z ks. Andrzejem o łaskę zdrowia dla niego.

Bracia i siostry! Uczucia, które dotyczą nas dziś, przepelniając nasze serca: uczucia żalu i smutku, bólu i cierpienia po stracie bliskiej osoby prowadzą nas do Jezusa, do Marii i Marty. Razem z nimi dotykamy tajemnicy śmierci, rozłąki, utraty bliskiej osoby, tajemnica bólu i cierpienia. Jest to tajemnica bardzo mocno związana z naszą ziemską egzystencją, z naszym codziennym zmaganiem się. Choroba i cierpienie są naszym codziennym doświadczeniem tak samo, jak radości i chwile wytchnienia.

Dziś dotykamy tajemnicy śmierci naszego brata w Chrystusie, księdza Andrzeja. Tajemnicy jego cierpienia, przez które go Pan prowadził w czasie tych ostatnich dwóch lat, a szczególnie w ostatnich tygodniach.

którzy cierpią i odchodzą. Jezus Chrystus nie tylko wskrzesił Łazarza, ale poprowadził Marię i Martę jeszcze dalej.

Chrystus, zanim wskrzesił Łazarza, zanim przywrócił go do życia, wszedł z nimi w głęboki dialog. Był to dialog dotyczący wiary. Marta wyznała wiarę w zmartwychwstanie ciał w dniu ostatecznym. Kiedy Pan Jezus usłyszał jej wyznanie wiary, powiedział: „Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem. Kto we Mnie wierzy, choćby i umarł,

żyć będzie. Każdy, kto żyje i wierzy we Mnie, nie umrze na wieki”. I jeszcze raz zapytał o wiarę: „Wierzysz w to?”. Wyznanie Marty jest zaskakujące: „Tak, Panie! Ja wciąż wierzę, żeś Ty jest Mesjasz, Syn Boży, który miał przyjść na świat”. Marta wierzyła, że Pan Jezus jest Mesjaszem, Synem Bożym, to znaczy, że ma moc wskrzesić człowieka, bo jako Bóg jest Panem życia i śmierci.

Bracia i siostry! Towarzysząc ks. Andrzejowi w jego ostatniej drodze na cmentarz w rodzinnych Bibicach, zatrzymujemy się nad tajemnicą wiary: wiary ucznia Chrystusowego, wiary ks. Andrzeja i naszej wiary, która zatrzymuje się wobec sensu cierpienia i tajemnicy życia. Staje przed nami ks. Andrzej i całe jego życie, które rozpoczęło się w Bibicach 25 kwietnia 1957 roku. Stają przed nami jego rodzice Władysław i Stanisław. To oni przekazali mu wiarę poprzez sakrament chrztu i poprzez pierwszy znak krzyża. Jest to wiara małego dziecka, które przyjęło pierwszą Komunię Świętą. Wiara związana z dobrem i miłością pogłębiała się przez Szkołę Podstawową w Bibicach i XIV Liceum Ogólnokształcące w Krakowie na Azorach.

Wiara dziecka i młodzieńca dojrzewała razem z ks. Andrzejem: poprzez sakrament bierzmowania, a potem poprzez studia na Uniwersytecie Jagiellońskim, w dawnych czasach komunistycznych. Wiara była połączona z wiedzą, bo ks. Andrzej studiował polonistykę na Uniwersytecie Jagiellońskim na kierunku teatrolologicznym. W czasie studiów trzeba było dokonywać jasnych wyborów, jednak fundament wiary wyniesiony z domu był na tyle mocny, że jego wiara nie zachwiała się, ale umocniła. Po pierwszej pielgrzymce Jana Pawła II, po ukończeniu teatrolologii ze specjalizacją filmoznawczą ks. Andrzej podjął odważną decyzję pójścia za Chrystusem. Na drodze do seminarium spotkaliśmy się czerwcowego dnia 1980 roku i szliśmy tą drogą razem. Chociaż znaliśmy się wcześniej, jednak nie wiedzieliśmy o naszych decyzjach. Dopiero przy drzwiach seminarium odkryliśmy, że nosimy w sercu to samo powołanie do kapłaństwa.

Wstępując do seminarium duchownego w Krakowie ks. Andrzej wszedł na nowy poziom wiary, wymagający całkowitego zaufania Mistrzowi z Nazaretu. Jak jego patron św. Andrzej szedł odważnie za Chrystusem poprzez kolejne święcenia diakonatu i prezbiteratu,

Posługa miłości

W kapłaństwie odważnie prowadził do Chrystusa. W latach dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia ks. Andrzej zaczął rozwijać swoje talenty, jakimi Bóg go obdarzył w Redakcji Katolickiej TVP w Krakowie i w Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Owocem tych pasji było około 1000 programów telewizyjnych dotyczących problemów wiary, dążenia do świętości, macierzyństwa i obrony życia, Dekalogu, małżeństwa i rodziny. Ks. Andrzej zrealizował również kilkadziesiąt filmów dokumentalnych w różnych zakątkach świata: w Europie, w Kanadzie, na Dominikanie, w Izraelu, Jordanii, Palestynie, nagradzanych na festiwalach i przeglądach filmowych. Na Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, a potem w Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie przeszedł całą karierę naukową od asystenta po profesora zwyczajnego w dziedzinie teologii pastoralnej. W swoich pracach naukowych ks. Andrzej podejmował przede wszystkim tematy związane z wykorzystaniem mediów do głoszenia Ewangelii, wartości chrześcijańskich w mediach. Pełnił również odpowiedzialne funkcje dyrektora Studium Dziennikarskiego PAT i prodziekana Wydziału Nauk Społecznych UPJPII.

Na koniec Bóg zażądał od niego ostatecznego świadectwa wiary, kiedy przyszła ciężka choroba. Wtedy jego wiara stała się pójściem

których udzielił mu kard. Franciszek Macharski. Jako wikariusz dawał świadectwo wiary i wierności Chrystusowi w Bielsku-Białej Leszczynach w Skawinie i w Krakowie na Piaskach Nowych, jako katecheta w Liceum Panien Prezentek i jako pomocnik przy parafii św. Floriana w Krakowie, gdzie spędził ostatnie 25 lat życia, służąc wiernym przy ołtarzu i w konfesjonale.

w ciemność. Wiara polegająca na próbach zaufania i codziennego rzucania się w przepaść, by znaleźć się w ramionach Miłosiernego Ojca.

W testamencie ks. Andrzej napisał:

„+ W imię Trójcy Przenajświętszej,

Dziękuję Miłosiernemu Bogu za wszystko czym mnie obdarzył, za życie, talenty i dary niezasłużone, za ludzi spotkanych, a zwłaszcza za kapłaństwo, któremu starałem się służyć, jak potrafiłem. Za wszystko, czym zasłużyłem na gniew ludzki przepraszam, za moje grzechy, słabości i niedoskonałości.

Bądź mi miłosierny, Dobry Jezu!

Do celów dochodziłem po rozmaitych przeszkodach, ale Bóg zawsze mnie wspomagał (i wspawali ludzie, których Bóg zesłał na mojej drodze). Niech Miłosierny obdarzy ich obfitymi łaskami. Zawsze mogłem liczyć na moją rodzinę, Boże, dzięki Ci za nich!...

Wszystkim dziękuję za każdy dzień poświęcony dla mnie, dobre słowo, opiekę i zrozumienie. Niech Miłosierny Bóg wybaczy mi moje niewierności!”

Niech Jezus Miłosierny, któremu ks. Andrzej służył, wprowadzi go do niebieskiej Ojczyzny. Amen.

Ruszył Papieski Uniwersytet Dzieci i Rodziców!

tekst: Katarzyna Kutek-Sładek

zdjęcia: Małgorzata Stawarz

W dniu 7 listopada 2015 roku w Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie zainaugurował działalność Papieski Uniwersytet Dzieci i Rodziców. Uroczystego otwarcia dokonał rektor UPJPII ks. prof. dr hab. Wojciech Żyzak. Wszyscy uczestnicy otrzymali indeksy i identyfikatory, stając się tym samym pełnoprawnymi uczestnikami zajęć Papieskiego Uniwersytetu Dzieci i Rodziców.

W czasie pierwszego spotkania odbyły się warsztaty dziennikarskie dla dzieci, prowadzone przez mgr. Dawida Kaczmarczyka z Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII, podczas których uczestnicy poznali specyfikę pracy dziennikarza telewizyjnego, mieli okazję popracować z kamerą i poznać tajniki przygotowywania programu telewizyjnego. Zajęcia wspomagały wolontariuszki – studentki kierunków dziennikarstwo i komunikacja społeczna oraz praca socjalna naszego uniwersytetu.

Dla młodszej grupy dzieci zorganizowano zajęcia plastyczno-ruchowe, przygotowane i prowadzone przez wolontariuszki – studentki kierunku nauki o rodzinie naszego uniwersytetu, pod kierunkiem psychologa mgr Moniki Piegi

z Biura Osób Niepełnosprawnych i Biura Karier.

W ramach zajęć dla rodziców i opiekunów odbył się wykład konwersatoryjny *Internet, telewizja, telefon – jak je umiejętnie i bezpiecznie wykorzystać* prowadzony przez psychologa dr Monikę Borowską z Instytutu Nauk o Rodzinie. Wykład cieszył się dużym zainteresowaniem rodziców i opiekunów, pojawiło się wiele pytań i ciekawych inspiracji do zaplanowania następnych spotkań tego rodzaju.

Pierwsze spotkanie już za nami, przez cały czas towarzyszyła nam miła i twórcza atmosfera, humory dopisywały. Mamy nadzieję, że spełniłoby życzenie rektora ks. prof. Wojciecha Żyzaka: aby wykorzystać czas naszego spotkania na dobrą zabawę, pogłębianie wiedzy i nawiązywanie nowych, ciekawych znajomości.

Wszystkim osobom zaangażowanym w przygotowanie i przeprowadzenie I zjazdu Uniwersytetu Dzieci i Rodziców bardzo serdecznie dziękujemy! Następne spotkanie już w grudniu. Wszystkich zainteresowanych dołączeniem do naszej społeczności serdecznie zapraszamy – szczególnie na www.msp.upjp2.edu.pl.

X Dni Jana Pawła II

tekst: Monika Wiertelk
zdjęcia: Krzysztof Mleczo

Tegoroczna edycja Dni Jana Pawła II, która odbyła się w dniach 3–5 listopada, przebiegła pod hasłem *Świętość*. Przedsięwzięcie to, które szkoły wyższe Krakowa i Małopolski zaczęły organizować rok po śmierci św. Jana Pawła II, rok po kanonizacji papieża Polaka miało szczególny charakter.

Celem Dni Jana Pawła II jest badanie i rozwijanie dziedzictwa intelektualnego i duchownego, jakie pozostawił nam święty papież. Dlatego jego sercem jest zawsze sympozjum naukowe o międzynarodowym charakterze, które gromadzi wybitnych badaczy i znaczących ludzi Kościoła. W tym roku odbywało się ono 5 listopada. Nie inaczej niż w poprzednich latach aula Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego pękała w szwach, wielu bowiem chciało wysłuchać znakomitych prelegentów. Sympozjum otworzył gospodarz miejsca prof. dr hab. med. Wojciech Nowak – rektor UJ, a jako następny zabrał głos kard. Stanisław Dziwisz – metropolita krakowski i wielki kanclerz UPJPII. Wśród prelegentów znalazł się ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII, prof. dr hab. Grzegorz Przebinda, prof. dr hab. Andrzej Kaźmierczak oraz ks. Jacek Stryczek. Po przerwie odbył się panel dyskusyjny, w którym uczestniczyli bp prof. Grzegorz Ryś, prof. dr hab. Stanisław Rodziński, prof. dr hab. Mieczysław Tomaszewski oraz prof. dr hab. Krzysztof Zanussi.

To oczywiście nie jedyne spotkanie naukowe, jakie odbyło się w ramach dziesiątej edycji Dni Jana Pawła II. Sesje naukowe zorganizowali także Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Akademia Ignatianum w Krakowie, Akademia Muzyczna w Krakowie oraz Międzynarodowe Towarzystwo Naukowe Fides et Ratio. W programie Dni Jana Pawła II nie zabrakło

też wydarzeń artystycznych. Akademia Muzyczna w Krakowie przygotowała koncert, a Politechnika Krakowska – pokonkursową wystawę fotografii. Zainteresowaniem cieszył się wernisaż wystawy *Wobec świętości – medalierzy polscy w roku kanonizacji Jana Pawła II*, która została zorganizowana w Bibliotece UPJPII.

Zwieńczeniem przedsięwzięcia była Eucharystia sprawowana w Sanktuarium św. Jana Pawła II 5 listopada. Przewodniczył jej kard. Stanisław Dziwisz. Po mszy świętej nastąpiło rozdanie nagród w konkursie literackim. Pierwsze miejsce zajęła Klaudia Miśkowitz (studentka filozofii UPJPII) za pracę *Świętość – kim*

*naprawdę jest człowiek. Drugie miejsce przypadło Maciejowi Koczajowi (studentowi teologii w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Chrystusowego w Poznaniu) za pracę *Pokora otwierająca na świętość i świętość na Królestwo Boże w myśli Karola Wojtyły/ św. Jana Pawła II*. Trzecie miejsce otrzymał Stefan Szulc (doktorant polonistyki UJ) za pracę *O świętości w perspektywie antropologii i nauczania Jana Pawła II*. Wyróżnienia otrzymali: Magdalena Kolańska, Mateusz Niedziółka oraz Anna Doległo.*

W tym roku po raz kolejny działania organizacyjne koordynował Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie.

Symposium

Wy jesteście moją nadzieją – Święty Jan Paweł II Ojciec młodzieży

tekst: Beata Wieczorek, Marta Piechnik-Dubis

zdjęcia: ks. Radosław Olejarz

Ojciec święty Jan Paweł II od samego początku swojej posługi na Stolicy Piotrowej pokładał nadzieję w młodych. Jego słowa „Wy jesteście nadzieją świata, nadzieją Kościoła, wy jesteście moją nadzieją” stały się myślą przewodnią sympozjum, które odbyło się 23 października br. w gmachu Biblioteki Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, przy ul. Bobrzyńskiego 10. Była to kolejna inicjatywa podjęta przez pracowników Biblioteki w Roku Świętego Jana Pawła II, upamiętniająca patrona uczelni. Sympozjum *Wy jesteście moją nadzieją – Święty Jan Paweł II Ojciec młodzieży* było również wyrazem duchowego przygotowania do XXXI Światowych Dni Młodzieży, których pomysłodawcą i inicjatorem był sam ojciec święty.

Jan Paweł II kochał młodych, nawiązywał z nimi niezwykły dialog, zwracał się do nich w sposób prosty i odważny. Okres młodości uważał za kluczowy etap życia każdego człowieka. Dlatego skłaniał młodych ludzi do poszukiwania i odkrywania własnej drogi życiowej, do wyboru światopoglądu i kształtowania właściwych postaw. Zwracając się do młodych mówił: „Bądźcie na tym świecie nosicielami wiary i nadziei chrześcijańskiej, żyjąc miłością na co dzień. Bądźcie wiernymi świadkami Chrystusa zmartwychwstałego, nie cofajcie się nigdy przed przeszkodami, które piętrzą się na ścieżkach Waszego życia. Liczę na was. Na wasz młodzieńczy zapał i oddanie Chrystusowi...” Dla młodego pokolenia był duchowym i moralnym autorytetem, przyjacielem i wychowawcą.

Święty Jan Paweł II to człowiek, który nadal żyje w naszych sercach i wciąż czerpiemy mądrość z jego słów. Celem zorganizowanego sympozjum było przybliżenie młodzieży postaci ojca świętego, pokazanie jego mądrości i miłości. Miało ono przypomnieć i odkryć na nowo nauczanie papieża Polaka. Zaproszeni do udziału w sympozjum prelegenci, zainspirowani osobą naszego wielkiego rodaka wskazali młodym drogę ku wartościom, którymi żył święty Jan Paweł II. Ich wystąpienia były świadectwem wia-

ry i próbą podjęcia dialogu z młodymi.

Patronat honorowy nad sympozjum objął Jego Eminencja kardynał Stanisław Dziwisz, metropolita krakowski, Jego Ekscelencja ks. Albert Wołkiewicz – archidiecezjalny duszpasterz młodzieży oraz Marek Sowa – marszałek województwa małopolskiego.

Sympozjum rozpoczęło się o godzinie 15.00 uroczystym powitaniem przez Magdalenę Nagięć – dyrektorkę Biblioteki UPJPII oraz ks. Alberta Wołkiewicza, biorącego udział w przygotowaniach do Światowych Dni Młodzieży, które odbędą się w 2016 r. w Krakowie. Tuż po powitaniach odczytany został okolicznościowy adres, który organizatorzy otrzymali od pierwszej damy Agaty Kornhauser-Dudy. Pani prezydentowa słowa listu skierowała do uczestników sympozjum, podkreślając jak ważne są inicjatywy, które pozwalają poznać młodemu pokoleniu nauczanie św. Jana Pawła II.

Pierwszy wykład zatytułowany *Błogosławiony Pier Giorgio Frassati, człowiek ośmiu błogosławieństw... także ja w młodości doznałem dobroczynnego wpływu jego przykładu – św. Jan Paweł II*, został zaprezentowany przez siostrzenicę błogosławionego Piotra Jerzego Frassatego, Wandę Gawrońską i ks. Krzysztofa Nowrota. Przekazali oni świadectwo życia błogosławionego Piotra Jerzego – patrona młodzieży, którego Jan Paweł II często podawał za przykład młodym i nazwał Go „człowiekiem ośmiu błogosławieństw”, który w bliźnim widział Chrystusa.

Jan Paweł II – co nam zostawił to tytuł kolejnego referatu wygłoszonego przez ojca Jana Górę – dominikanina, organizatora spotkań młodzieży nad Jeziorem Lednickim. Jan Paweł II był dla niego „człowiekiem wielkiej inicjatywy miłości w kierunku człowieka i świata”. Ojciec Jan Góra podczas sympozjum podkreślał żywą obecność ojca świętego Jana Pawła II, opowiadał o miłości, której on sam wielokrotnie doświadczał i której był świadkiem.

O niezwykłym poczuciu humoru Jana Pawła II mówił ks. dr hab. Robert Nęcek – rzecznik archidiecezji krakowskiej. W wykładzie *Jan Paweł II – przekaz i humor*, przytaczając anegdoty papieskie, przedstawił ojca świętego jako człowieka pełnego życia, pogody ducha, otwartego na innych i skorego do żartów. Ponadto przekazał młodym uczestnikom sympozjum wiele mądrych i praktycznych rad jak odnaleźć się w dzisiejszych trudnych czasach oraz jak nie poddawać się w dążeniu do obranego przez siebie celu.

Bardzo ważnym i wyjątkowym wydarzeniem sympozjum była możliwość rozmowy dzięki wideokonferencji z Floribeth Mora Diaz z Kostaryki, która przekazała żywe świadectwo świętości Jana Pawła II. Opowiedziała ona o swoim uzdrowieniu z tętniaka mózgu za pośrednictwem ojca świętego Jana Pawła II w dniu jego beatyfikacji, 1 maja 2011 roku. Cud ten uznany przez Kościół katolicki potrzebny był do kanonizacji Jana Pawła II. Tłumaczem rozmowy był o. Franciszek Filar SVD, misjonarz pracujący w Ameryce Środkowej.

Bardzo ważne miejsce w życiu Karola Wojtyły – Jana Pawła II zajmowali Jego przyjaciele z Wadowic. Byli to: Jerzy Kluger, Jerzy Maria Peters i Karol Hagenhuber. O tej wspaniałej i międzyreligijnej przyjaźni oraz jej znaczeniu mówiła kolejna prelegentka – Zuzanna Peters-Musiał z Brzeska, córka Jerzego Marii Petersa w wykładzie *Papież pojednania*. Niezwykle wspomnienia związane z osobą papieża Polaka przedstawił Karol Hagenhuber, syn właściciela słynnej wadowickiej cukierni, do której Karol Wojtyła chodził na kremówki. Rozmowa z mieszkającym w Stanach Zjednoczonych panem Karolem możliwa była dzięki połączeniu przez Skype'a.

Prelekcję *Bliskie spotkania z Ojcem Świętym* wygłosił Adam Bujak, który jako fotograf towarzyszył Janowi Pawłowi II przez ponad 40 lat. Jego unikatowe zdjęcia są świadectwem życia i całego pontyfikatu naszego wielkiego rodaka.

Ostatni wykład zatytułowany *Suma miłości i talentów – młodzież oczami św. Jana Pawła II* przedstawił ks. Artur Ważny, wieloletni duszpasterz młodzieży, egzorcysta i dyrektor Wydziału ds. Nowej Ewangelizacji diecezji tarnowskiej. Mówił on o pięknie życia chrześcijańskiego i bogactwie duchowym, które Jan Paweł II podkreślał podczas swoich spotkań z młodymi ludźmi.

Sympozjum spotkało się z bardzo dużym zainteresowaniem. Ponad dwustuosobowa publiczność zgromadzona w auli i holu Biblioteki gromko oklaskiwała każde wystąpienie. Niejednokrotnie zgromadzeni goście wybuchali gromkim śmiechem, jak i ocierali łzy wzruszenia.

Wydarzeniu towarzyszyły dwie wystawy. Pierwsza dotyczyła pamiątek rodzinnych państwa Peters z Brzeska, związanych z Karolem Wojtyłą. Były wśród nich liczne zdjęcia i prywatna korespondencja. Druga wystawa na dwudziestu planszach przedstawiała życie bł. Piotra Jerzego Frassatego – patrona młodzieży.

Sympozjum uświetnił spektakl słowno – muzyczny zatytułowany *Co ze mną, co z nami Janie Pawle II? zaprezentowany przez grupę teatralną działającą przy parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Brzesku, pod kierownictwem Agaty Podłęckiej – poetki, pedagoga i moderatora konferencji. W programie artystycznym została wykorzystana poezja Agaty Podłęckiej, muzyka Piotra Rubika oraz Grzegorza Turnaua i autorska kompozycja uczestnika grupy teatralnej – Damiana Witkowskiego. Występ grupy spotkał się z entuzjastycznym odbiorem publiczności, która w skupieniu i z ogromnym zainteresowaniem wysłuchała spektaklu.*

Przy realizacji konferencji wsparcia finansowego i rzeczowego udzielili Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie i Fundacja im. Świętej Królowej Jadwigi dla UPJPII. Pomocą przy organizacji sympozjum służyło także Biuro Promocji UPJPII i JP2TV, która umożliwiła transmisję sympozjum na holu Biblioteki. Nie zawiedli również liczni sponsorzy, którzy ofiarowując produkty firmowe pomogli w przygotowaniu poczęstunku i przerwy kawowej. Zaprzyjaźniona kwaciarnia po raz kolejny ofiarowała kwiaty potrzebne do wystroju auli i holu bibliotecznego.

Za każde dobre słowo, wsparcie, życzliwość i wszelką okazaną pomoc organizatorzy serdecznie dziękują.

XV konferencja z cyklu Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej

tekst: Michał Góra

zdjęcia: Michał Witwicki

XV międzynarodowa konferencja z cyklu *Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej* odbyła się pod hasłem *Godność – wolność – prawa człowieka*. Tworząc koncepcję tematyczną tego cyklu organizatorzy wkładają wysiłek przede wszystkim we właściwe odczytanie swoistych znaków czasu, jakimi są wydarzenia polityczne i społeczne mające miejsce w Europie i w jej sąsiedztwie. Staramy się, aby nasze obrady stanowiły próbę odpowiedzi na pytania rodzące się w wyniku procesów zachodzących w delikatnej strukturze zachodniej cywilizacji. Temu podporządkowany był również tegoroczny temat. A najczęstszymi obszarami dyskusji stały się z oczywistych powodów: migracje i demografia, zagrożenie terroryzmem i innymi formami przemocy politycznej, potrzeba zachowania tożsamości i tradycji kulturowych, z których pokojowego współistnienia Europa dotąd słynęła, poszanowanie dla form ludzkiej egzystencji na każdym etapie, oraz nielojalność wielkiego biznesu niemieckiego, francuskiego, holenderskiego i brytyjskiego względem deklaratywnej polityki tych państw i budowania przez UE strategii solidarnej polityki energetycznej wobec państw stosujących „straszak gazowy”.

XV edycja konferencji z cyklu *Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej* odbyła się w dniach 25–26 września 2014 roku. W spotkaniu uczestniczyło udział około 320 osób. Wysłuchaliśmy 34 wystąpień oraz wypowiedzi eksperckich. Miejscem debat było – jak zwykle – krakowskie

Centrum Konferencyjne Dwór w Tomaszowicach. Podczas spotkania zebrani mogli wziąć udział w trzech sesjach tematycznych, poświęconych następującym zagadnieniom: *Godność: wartość egzystencjalna, personalna czy kategoria prawna, Wolność: granice wolności czy wolność bez granic, Prawa człowieka: źródła i zakres w ujęciu chrześcijańskim i Unii Europejskiej*.

Finałem tegorocznego spotkania była specjalistyczna sesja panelowa poświęcona problemom Unii Europejskiej, a zwłaszcza jej wiodących ośrodków rządowych, ze sprostaniem wyzwaniom wynikającym z regionalnych i globalnych konfliktów zbrojnych, zwłaszcza na Bliskim Wschodzie. Wiele miejsca w jej trakcie zajęło zagadnienie fundamentalnych deficytów solidarności między państwami Europy w związku z brakiem respektowania założeń dla wspólnej unijnej polityki energetycznej, dywersyfikacji źródeł i kierunków pozyskiwania surowców oraz strategii wobec agresywnych poczynań Rosji na wschodniej flance UE i NATO. Sesja zatytułowana *Europa – Global Player. Aktualne międzynarodowe problemy polityczne wymagające zaangażowania UE* wzbudziła najwięcej uzasadnionych emocji wśród słuchaczy z różnych stron naszego kontynentu, a kwestia przewyżnienia deficytu solidarności uznana została za kluczowy problem, z którym wszystkie państwa UE będą musiały zmierzyć się w najbliższej przyszłości.

Konferencja Człowiek – media – państwo: korelacje odpowiedzialności

tekst: Katarzyna Drąg, ks. Michał Drożdż

zdjęcia: Barbara Pajchert

17 listopada br. mieliśmy przyjemność gościć na naszym uniwersytecie głowę państwa Liechtenstein, księcia Adama II Liechtenstein wraz z małżonką księżną Marią. Książę przybył do Krakowa, aby wziąć udział w konferencji naukowej *Człowiek – media – państwo: korelacje odpowiedzialności* zorganizowanej przez Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej. Przewodniczącym konferencji był ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII. Konferencję przygotował i realizował komitet organizacyjny w składzie: dr Katarzyna Drąg, dr Klaudia Cymanow-Sosin, Barbara Pajchert, ks. dr Sławomir Soczyński wraz z grupą studentów IDiKS. Patronat medialny nad konferencją sprawowany był zarówno przez telewizję, radio, prasę, jak i portale internetowe (TVP Kraków, JP2TV, Radio Plus, Radio Bonus, KAI, „Dziennik Polski”, „Gość Niedzielny”, „Vita Academica”, deon.pl, Studio Katolik, franciszkanska3.pl).

Honorowy patronat nad konferencją objęli metropolita krakowski kardynał Stanisław Dziwisz oraz marszałek województwa małopolskiego Jacek Krupa. W imieniu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie słowo powitania wypowiedział rektor ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak oraz przewodniczący konferencji ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII.

Podczas konferencji książę Adam II Liechtenstein zaprezentował własną wizję państwa, wygłaszając referat pt. *Państwo w trzecim tysiącleciu* oraz uczestnicząc w konferencyjnych dyskusjach. Wszystkie konferencyjne wystąpienia zaproszonych specjalistów dotyczyły relacji pomiędzy osobą, mediami i państwem w kontekście wartości, jaką jest odpowiedzialność. Celem konferencji było wskazanie obszarów wielorakiej odpowiedzialności między człowiekiem i społecznością a mediami i państwem.

Zaproszenie do udziału w konferencji przyjęli wybitni badacze, przedstawiciele wielu ośrodków akademickich w kraju: Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Akademii Ignatianum w Krakowie oraz Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. W gronie referentów znaleźli się reprezentanci m.in. teorii myśli politycznej, nauk o mediach, etyki mediów: prof. dr hab. Bogdan Szlachta (*Uwagi o państwie narodowym i wielokulturowości*), prof. dr hab. Iwona Hofman (*Odpowiedzialność mediów wobec obywateli*), prof. dr hab. Leon Dyczewski, OFMConv (*Bierność czy aktywność polityczna mediów katolickich?*), prof. dr hab. Kazimierz Wolny-Zmorzyński (*Prawda reportażu i jej konotacje podstawą do budowania relacji międzyludzkich ponad podziałami*), ks. prof. dr hab. Wojciech Misztal (*Wspólna odpowiedzialność za potencjał mediów: kwestia religii*), dr hab. Maria Magoska (*Media, władza a kryzys wartości*), dr hab. Mirosław Lakomy (*Polityka 2.0 – korelacje władzy i obywatelskości*), oraz ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII (*Edukacja obywatelska mediów jako powinność etyczna*).

Konferencja dała możliwość spotkania badaczy spoglądających na kwestię odpowiedzialności w relacji między człowie-

kiem, mediami i państwem z różnych perspektyw. Wzbogacająca dyskusję i stanowiąca swoisty punkt wyjścia do konferencyjnych rozważań była prezentacja stanowiska praktyka – głowy państwa Liechtenstein. Do wizji zaprezentowanej przez księcia odwoływano się w kolejnych wystąpieniach, których autorzy, przedstawiciele różnych dyscyplin nauki, wzajemnie się uzupełniając, wskazywali kolejne ważne pola odpowiedzialności obecne w życiu społecznym.

Konferencja naukowa *Człowiek – media – państwo: korelacje odpowiedzialności* cieszyła się dużym zainteresowaniem publiczności. Stanowiła ważny wkład w rozważania nad kwestiami społecznymi z perspektywy wartości.

Konferencja naukowa

Jak osiągnąć sukces? Kariery w Europie na przestrzeni stuleci

tekst: Ewelina Zych

zdjęcia: Agnieszka Paderewska, Ewelina Zych

W dniach 8–10 października 2015 roku odbyła się na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie konferencja naukowa *Jak osiągnąć sukces? Kariery w Europie na przestrzeni stuleci*. Stanowiła ona kontynuację zorganizowanej dokładnie rok wcześniej konferencji o bardzo podobnym tytule *Jak osiągnąć sukces? Kariery w Europie XIX i XX wieku*. Przez trzy dni obrad naukowcy zastanawiali się nad postawionym w tytule pytaniem, analizując na wybranych przykładach różne drogi życiowe osób bardziej i mniej znanych. Każda z postaci, zdaniem prelegenta osiągnęła w życiu sukces – przede wszystkim w życiu zawodowym, pełniąc rozmaite funkcje publiczne, awansując, zdobywając władzę, zyskując sławę na scenie.

Konferencję otworzył dyrektor Instytutu Historii UPJPII dr hab. Jakub Sadowski. Wygłosił krótkie wprowadzenie,

rozważając znaczenie terminów: „kariera” i „sukces” w ujęciu filologicznym. Po nim wykład inauguracyjny pt. *Różne oblicza kariery w czasach staropolskich* wygłosił dr hab. Marian Wolski.

Obrady konferencji trwały 3 dni. Uczestniczyli w nich studenci, doktoranci oraz pracownicy naukowcy wielu polskich uczelni – m.in. z Krakowa, Wrocławia, Lublina, Warszawy, Gdańska. W pierwszym prelegencji przedstawili referaty odnoszące się do postaci z XIX i początku XX w., w drugim omawiano kariery osób żyjących w XX w., a w trzecim – od starożytności po przełom XVIII i XIX stulecia. Wystąpienia w każdym z dni zostały podzielone na tematyczne panele dyskusyjne. I tak w czwartek omówiono najpierw losy działaczy społecznych i przedsiębiorców, następnie artystów, a na ko-

Konferencja Profilaktyka społeczna na rzecz rozwoju

tekst: ks. Grzegorz Godawa, Katarzyna Wojtanowicz

zdjęcia: ks. Marcin Godawa

Konferencje organizowane przez Instytut Pracy Socjalnej Wydziału Nauk Społecznych mają już swoją historię, chociaż instytut funkcjonuje zaledwie od kilku lat. W ubiegłym roku instytut zapoczątkował cykl konferencji naukowych *Praca socjalna w teorii i działaniu*. W dniu 13 października br. na naszym uniwersytecie odbyła się II ogólnopolska konferencja naukowa zatytułowana *Profilaktyka społeczna na rzecz rozwoju*.

Temat nie został wybrany przypadkowo. Zagadnienie profilaktyki wpisuje się w tematykę obchodów Europejskiego Roku na Rzecz Rozwoju, którego zgodnie z decyzją Parlamentu Europejskiego hasłem przewodnim stało się motto: „Nasz świat, nasza godność, nasza przyszłość”. Właśnie te tematy zdominowały nasze całodienne obrady.

Każda konferencja jest spotkaniem naukowców, zajmujących się poruszaną problematyką. Podczas konferencji *Profilaktyka społeczna na rzecz rozwoju* udało nam się zgromadzić interesujące i jednocześnie bardzo zróżnicowane grono prelegentów. Umożliwił to szeroki zakres tematyczny, który

zawierał się w następujących obszarach: *Profilaktyka społeczna w perspektywie współpracy rozwojowej, Identyfikacja i percepcja problemów społecznych w kontekście eliminacji marginalizacji i wykluczenia społecznego, Aktywizacja działań na*

niec dnia – naukowców. Wśród najciekawszych wystąpień tego dnia należy wymienić referaty dr Danuty Ciesielskiej (PAN) o Władysławie Kretkowskim oraz Jana Bulaka (UPJPII) na temat katechetów galicyjskich.

W piątek obrady konferencji rozpoczęto od przedstawienia karier wojskowych, następnie skupiono się na działalności polityków i urzędników, później artystów, a na sam koniec naukowców. Już w pierwszym panelu zaintrygowało wszystkich wystąpienie dr Artura Jendrzewskiego, który opowiedział o Janie Henryku Żychoniu. Gorącą dyskusję wywołały referaty odnoszące się do działaczy opozycji w PRL. Pod koniec dnia obecni na sali z zainteresowaniem słuchali opowieści Jakuba Palma (UPJPII) poświęconej Oskarowi Hansenowi i jego teorii Formy Otwartej.

W sobotę natomiast, jako kryterium podziału referatów przyjęto chronologię – od żyjącego w IV w. p.n.e. doradcy Aleksandra Macedońskiego, a na Antonim Bazyliem Dzieduszyckim kończąc. Tego dnia przeważającą część wystąpień odnosiła się do utalentowanych strategów, żołnierzy i polityków. Na zakończenie konferencji

uczestnicy zwiedzili Muzeum Katedralne im. Jana Pawła II na Wawelu.

Opisane wyżej wydarzenie zostało zorganizowane przez Instytut Historii, a opiekunem naukowy był ks. prof. dr hab. Jacek Urban. W sprawy organizacyjne zaangażowało się czworo doktorantów UPJPII – Paweł Kajzar, Albert Sender, Marlena Sędlak oraz Ewelina Zych. Organizacja konferencji była możliwa dzięki współpracy pomiędzy wydziałem, instytutem, doktorantami i ich opiekunem naukowym, a także dzięki kilku instytucjom, które zdecydowały się objąć to wydarzenie swoim patronatem, przekazując środki finansowe oraz publikacje. W tym miejscu wymienić należy Fundację im. św. Królowej Jadwigi dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, która udzieliła wsparcia finansowego, a także patronów honorowych: kardynała Stanisława Dziwisza, Polską Akademię Umiejętności, Instytut Pamięi Narodowej oraz Muzeum w Klasztorze Karmelitów Bosych w Czernej. Każdej z wymienionych wyżej osób, instytucji, organizacji należą się podziękowania za pomoc, życzliwość oraz wsparcie.

rzecz zrównoważonego rozwoju, Działalność profilaktyczna organizacji pozarządowych – przykłady dobrych praktyk społecznych, Polityka spójności a wyzwania współczesności.

Konferencja była okazją do prezentacji ciekawych rozwiązań w działaniach socjalnych na rzecz rozwoju prowadzącego do zmiany sytuacji osób zagrożonych marginalizacją społeczną oraz funkcjonujących na marginesie życia społecznego. Poza sesją plenarną uczestnicy prezentowali swoje wystąpienia w sekcjach. Każda z obradujących sekcji zakończyła swoje spotkanie merytoryczną dyskusją oraz podsumowaniem.

Konferencja była nie tylko spotkaniem naukowców, ale również ważnym wydarzeniem naukowym dla naszych studentów. Możliwość wysłuchania różnych odsłon oraz kierunków pla-

nowanej, realizowanej i projektowanej polityki społecznej było uzupełnieniem wiedzy zdobywanej na wykładach.

Prezentowane wyniki badań oraz przykłady dobrych praktyk zostaną szerzej zaprezentowane w artykułach, które zostaną wydane w publikacji pokonferencyjnej – do czytania której już dziś zapraszamy!

Międzynarodowa Konferencja Ekumeniczna Ewangelia w języku matki

tekst: Marek Kita

zdjęcia: Maria Poniewierska

W dniach 16–17 listopada br. odbywała się w Krakowie międzynarodowa konferencja ekumeniczna *Ewangelia w języku matki. Inspiracje dziedzictwem świętych Cyryla i Metodego w wychowaniu i edukacji*, którą współorganizował – razem z Katedrą Ukrainoznawstwa Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego, a także Ruchem Kultury Chrześcijańskiej „Odrodzenie” i Krakowskim Oddziałem Polskiej Rady Ekumenicznej – Instytut Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu UPJPII. Do udziału w konferencji zaproszono przedstawicieli różnych środowisk chrześcijańskich oraz placówek naukowych i kulturalnych z Polski i krajów ościennych (głównie z Ukrainy), którym droga jest problematyka edukacji i wychowania w duchu uniwersalizmu afirmującego partykularne tożsamości, oraz temat ewangelizacji w rodzinie i poprzez rodzinę. Zadomowienie Ewangelii w naszych wielkich i małych ojczyznach (a także pod każdą rodzinną „strzechą”) symbolizowały postacie świętych Braci Sołuńskich, protagonistów inkulturacji chrześcijaństwa (wyrażenia go w „macierzystym języku”) na słowiańszczyźnie

i zarazem patronów zintegrowanej „Europy ojczyzn”. Do ich dziedzictwa przyszło się odwoływać w sytuacji zogniskowanego na Ukrainie (spadkobierczyni tradycji Rusi Kijowskiej) konfliktu między Europą i Rosją, oraz globalnego napięcia między ekumenicznym i „dialogicznym” zbliżeniem kultur a tendencjami fundamentalistycznymi.

Spotkanie kilkudziesięcioosobowego, międzynarodowego i wielowyznaniowego gremium rozpoczęło się ekumeniczną modlitwą w kościele św. Wojciecha na Rynku Głównym, po czym obrady toczyły się najpierw w Auli Collegium Novum UJ, następnie zaś w jednej z sal dydaktycznych gmachu UPJPII przy Franciszkańskiej 1. Na wstępie do zgromadzonych przemówili dziekan Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych UJ prof. dr hab. Bogdan Szlachta oraz prodekan Wydziału Teologicznego UPJPII ks. prof. dr hab. Roman Bogacz, a także przewodniczący Krakowskiego Koła Ruchu Kultury Chrześcijańskiej „Odrodzenie” Kazimierz Rabsztyń i przewodniczący Krakowskiego Oddziału Polskiej Rady Ekumenicznej ks. superintendent Józef Bartos z Kościoła ewangelicko-

-metodystycznego. *Spiritus movens* oraz głównym gospodarzem konferencji pozostawał prof. dr hab. Włodzimierz Mokry (UJ), natomiast moderatorami kolejnych sesji obrad byli ks. prof. dr hab. Łukasz Kamykowski (UPJPII), dr hab. Marek Kita (UPJPII), prof. Wiaczesław Kusznir (dziekan Wydziału Historycznego Uniwersytetu w Odessie) i dr Jewhen Sinkewycz (Uniwersytet w Mikołajewie, Ukraina).

Tematyka referatów oraz ożywionych dyskusji obejmowała dosyć szerokie spektrum – omawiano kwestie historyczne, teologiczne i filozoficzne, filologiczno-lingwistyczne, literaturoznawcze, etnograficzne i kulturoznawcze, etyczne oraz psychologiczne, a nawet prawnicze. Wystąpienia dotyczyły m.in. inspiracji naukami apostoła Pawła w tradycji cyrylo-metodiańskiej, specyfiki chrześcijańskiego radykalizmu w kontekście macierzyńskiego rysu Bożego Miłosierdzia, współczesnej releksji „nieotypowego” męczeństwa świętych Borysa i Gleba, kształtowania psychologiczno-mentalnej „przestrzeni wspomnienia” za pomocą „werbalnego kleju”, miejsca tłumaczeń Ewangelii w historii rozwoju ukraińskiego języka literackiego i gatunku literatury edukacyjno-wychowawczej, a także szerzej - roli dziedzictwa Braci Sołuńskich w formowaniu się ję-

zyków ukraińskiego i rosyjskiego, dawnych i nowych świadectw kultu świętych Cyryla i Metodego oraz św. Włodzimierza, funkcjonowania folkloru jako formy zachowania tradycji, konkretnych postaci tradycyjnego ukraińskiego wychowania rodzinnego, terapii medyczno-psychologicznej i wsparcia religijnego w warunkach trwających na wschodzie Ukrainy działań wojennych, ukraińskich regulacji prawnych dotyczących

używania rodzimego języka przez grupy etniczne, motywów biblijnych i maryjnych w ukraińskiej poezji. Wnikliwe analizy akademickie (w dobrym tego słowa znaczeniu) przeplatały się z pełnymi żaru odniesieniami do trudnych realiów obecnej sytuacji polityczno-społecznej naszego wschodniego sąsiada.

Zarówno jedne, jak i drugie, stanowiły walor konferencji, czyniąc z niej nie tylko forum naukowe, lecz także miejsce świadectwa.

Symposium Sługa Boży Bogdan Jański: doświadczenie duchowe i projekt społeczny

tekst: ks. Damian Stachowiak CR
zdjęcia: Krzysztof Mleczko

Z okazji 175. rocznicy śmierci założyciela Zmartwychwstańców służby Bożego Bogdana Jańskiego w Centrum Resurrektionis w Krakowie 22 października br. zorganizowana została przez Katedrę Duchowości Mediów i Relacji Społecznych Wy-

działu Nauk Społecznych UPJPII oraz Zgromadzenie Zmartwychwstańców konferencja poświęcona osobie tego wybitnego ewangelizatora i społecznika Wielkiej Emigracji. Symposium zgromadziło zmartwychwstańców, siostry zmartwychwstanek, albertynki, nazaretanki i wielu świeckich, którym bliskie jest doświadczenie duchowe Bogdana Jańskiego. Konferencja rozpoczęła się Eucharystią pod przewodnictwem kardynała Stanisława Dziwisza, który w swojej homilii wezwał uczestników liturgii, aby byli świadkami zmartwychwstałego Pana w niespokojnym świecie na wzór Bogdana Jańskiego oraz św. Jana Pawła II, którego wspomnienie obchodzone było tego dnia w Kościele. Jak wskazał kaznodzieja, obaj wielcy Polacy, choć żyjący w różnych okresach historii, nieśli poprzez osobiste doświadczenie Boga i swoją posługę nadzieję najbardziej zagubionym i uwikłanym w grzech, ukazując na nowo drogę do Boga i Kościoła. Zaproszeni prelegenci, reprezentujący różne dziedziny oraz zakresy badań pozwolili słuchaczom na interdyscyplinarne spojrzenie na życie i działalność Sługi Bożego Bogdana Jańskiego. Podczas przedpołudniowej sesji ks. prof. Stanisław Urbański (UKSW) wykazał na podstawie *Dziennika* Jańskiego, że w doświadczeniu duchowym założyciela zmartwychwstańców odnajdujemy ślady, które pozwalają stwierdzić,

że Bogdan Jański był mistykiem. W swoim wykładzie pani dr hab. Ewa Hoffman-Piotrowska (UW) wprowadziła uczestników sympozjum w świat Wielkiej Emigracji i w bliskie relacje Jańskiego z Mickiewiczem, którzy wzajemnie się inspirowali podejmując twórcze dyskusje na tematy religijne, społeczne i polityczne. Ks. prof. dr hab. Wojciech Misztal (UPJPII) zgłębiał w swoim referacie ewangeliczne impresje w duchowości założyciela. Natomiast ks. dr hab. Robert Nęcek (UPJPII) poruszył kwestię komunikacji prawdy w życiu brata starszego zmartwychwstańców, doskonale łącząc to z wypowiedziami współczesnych papieży.

Sesja popołudniowa w dużej mierze poświęcona była projektowi społecznemu Bogdana Jańskiego. W wykładzie pani dr Agnieszki Guzik (UJ) można było poznać nowatorskie, jak na XIX wiek, podejście zmartwychwstańców w systemie wychowawczym, które swoje korzenie ma w doświadczeniu i postawach Bogdana Jańskiego. Ks. dr Andrzej Sosnowski CR (UPJPII) skupił się na prawnych dylematach dotyczących ważności małżeństwa Jańskiego z Aleksandrą Zawadzka. Wystąpienie ks. dr. Wojciecha Mleczki CR (UPJPII) poświęcone było formacji kapłańskiej, której podwaliny położył Bogdan

Jański wychowując pierwszych kapłanów zmartwychwstańców. Klamrą, która domknęła interesujące wykłady i podjęte na ich kanwie dyskusje, były wystąpienia ks. dr. Bolesława Micewskiego CR (Złocieńc) i bp. Wiesława Śpiewaka CR (Bermudy). Ks. Bolesław, niezwykle zasłużony dla badań historycznych nad życiem i spuścizną założyciela zmartwychwstańców, dzielił się swoją ogromną wiedzą i wyjaśniał szczególnie małżeńskie kwestie dotyczące Jańskiego. Biskup Śpiewak skierował słowa zachęty, aby życie i droga świętości sługi Bożego Bogdana Jańskiego była ciągle bliska i żywa w przekazie zmartwychwstańców i tych, którzy żyją duchowością zmartwychwstańczą. Kolejne sympozjum z tej serii odbędzie się 17 lutego 2016 roku, również w Centrum Resurrectionis i poświęcone będzie osobie ks. prof. Stefana Pawlickiego CR (1839–1916) z okazji 100. rocznicy śmierci tego wybitnego zmartwychwstańca, filozofa, rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego.

„Moim honorem jest honor Kościoła”

Konferencja o arcybiskupie Jerzym Ablewiczu

tekst: dk. Michał Sapalski

zdjęcia: Tomasz Kołodziejski

15 kwietnia br. w auli Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie im. św. Jana Pawła II, 25 lat po śmierci abp. Jerzego Ablewicza miało miejsce sympozjum poświęcone temu wybitnemu pasterzowi diecezji tarnowskiej.

Spotkanie otworzył słowo wstępne dziekana Wydziału Teologicznego Sekcja w Tarnowie ks. dr. hab. Janusza Królikowskiego, prof. UPJPII. Przypomniawszy on o ścisłej więzi i łączności między biskupem a wiernymi w pierwotnym Kościele. Wyrażało się to najwyraźniej w liturgii, która zawsze najpełniej odzwierciedla wiarę i świadomość Kościoła – ówczesnie cząstkę Najświętszego Sakramentu konsekrowanego przez biskupa diakoni dostarczali do kościołów parafialnych, w których prezbiterzy dokładali tę cząstkę *Sanctissimum* do Hostii przezeń konsekrowanych. Był to wyraźny znak jedności wspólnoty z biskupem. Kościół bowiem zawsze rodził się wokół biskupa i z biskupem. Stąd starożytni chrześcijanie mawiali *Ubi episcopus, ibi Ecclesia* („Gdzie biskup, tam Kościół”). 28 lat posługi abp. Jerzego Ablewicza, jednego z następców apostołów, wpisującego się w krąg filarów Kościoła, jest okazją do głębszej refleksji nad jego osobą. Każdy biskup buduje Kościół partykularny wedle indywidualnych rysów, ubogacając tym samym Kościół powszechny i sympozjum miało na celu choć po trosze scharakteryzować cechy pasterskie abp. Ablewicza.

Następnie głos zabrał trzeci następca abp. Ablewicza na katedrze tarnowskiej bp Andrzej Jeź. Zaznaczył on, że styl posługi abp. Ablewicza miał wielki formacyjny wpływ na kapłanów diecezji tarnowskiej, co wyraźnie odbijało się w ich duszpasterskiej posłudze. Biskup Kościoła w Tarnowie przywołał też wspomnienie kard. Grocholewskiego, który przypomniawszy, że abp Jerzy Ablewicz podczas każdej wizyty w Rzymie odwiedzał wszystkie kongregacje, chcąc skonsultować się z najbliższymi współpracownikami ojca świętego, jak przenosić wzorce z Kościoła powszechnego do Kościoła lokalnego. Widać przez to wyraźnie, jak abp Ablewicz chciał wiernie i wytrwale budować

Kościół apostolski. Zresztą temat Kościoła apostolskiego stał się wiodącym zagadnieniem jednej z konferencji wygłoszonej podczas papieskich rekolekcji w 1981 r., które arcybiskup prowadził.

Bp dr hab. Jan Kupiec, biskup gliwicki, w obszernym wystąpieniu podjął analizę relacji między biskupem a Stolicą Apostolską. Wskazał, że Kościół w Rzymie w średniowiecznym ujęciu to *caput, cardo et fundamentum*, tj. głowa, zawias i fundament całego Kościoła. Rozumienie to pogłębiły na przełomie pierwszych dwóch tysiącleci reformy gregoriańskie. Bp Kupiec zaznaczył m.in., iż tworzenie nowych biskupstw nigdy nie było tylko i wyłącznie aktem administracyjnym, ale działaniem konstytutywnym dla życia Kościoła, w myśl przytoczonej wyżej sentencji „gdzie biskup, tam Kościół”. Zauważył też, że prawo nominacji nowych biskupów, istotne zadanie Kościoła, z czasem zostało scedowane na biskupa Rzymu, podobnie jak przywilej ustanawiania nowych diecezji. Obowiązek *ad limina apostolorum*, tj. pielgrzymki do grobów apostołskich i wizyta u ojca świętego, był i pozostał kolejnym wyrazem ścisłej łączności biskupa Rzymu z innymi biskupami.

Następnie ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut, dziekan Wydziału Prawa Kanonicznego UPJPII, w interesujący sposób pozwolił nam przyglądać się charakterystycznym cechom Jerzego Karola Ablewicza, biskupa tarnowskiego w latach 1962–1990. Abp Ablewicz znał bardzo dobrze abp. Karola Wojtyłę, którego sufraganiem był w archidiecezji krakowskiej. Stąd też zrodziła się między nimi zażyła i serdeczna znajomość. Abp Ablewicz był jednym z ojców Soboru Watykańskiego II, a jednocześnie realizatorem soborowych postulatów. *Vaticanum II* był dla niego znakiem czasu, stąd nawoływał do gorącej modlitwy o jego owocną percepcję. Tak silne zetknięcie się z Kościołem powszechnym, reprezentowanym przez biskupów ze wszystkich kontynentów i różnych denominacji chrześcijańskich stało się też dla abp. Ablewicza impulsem do działalności misyjnej. Ona jest kolejnym specyficznym rysem jego posługiwania i to

właśnie za jego czasów pierwsi kapłani diecezji tarnowskiej wyjechali na misje. 6 marca 1981 r. abp Ablewicz został członkiem Kongregacji ds. Świętych i Błogosławionych i w marcu tegoż roku wygłosił rekolekcje wielkopostne dla ojca świętego Jana Pawła II i jego najbliższych współpracowników. Arcybiskup wołał za Grzegorzem Wielkim: „Moim honorem jest honor Kościoła”. Mając na uwadze dobro Kościoła w Tarnowie zwołał w 1986 roku IV synod diecezji tarnowskiej. 10 kwietnia 1987 roku, w dniu beatyfikacji sługi Bożej Karoliny Kózkówny i po 25 latach od rozpoczęcia służby pasterskiej w diecezji, ówczesny biskup tarnowski Jerzy Ablewicz otrzymał z rąk Jana Pawła II tytuł arcybiskupa honorowego. Skromny, zatroskany o dobro Kościoła, Ojczy-

zny i zbawienie każdego człowieka, tak najogólniej rzecz ujmując scharakteryzował osobę arcybiskupa Jerzego Ablewicza ks. prof. Tomasz Rozkrut.

Ks. dr Andrzej Dudek zaprezentował imponujący wykaz dzieł abp. Ablewicza i powstałych dotąd trzech bibliografii obejmujących jego dorobek. Dowiedzieliśmy się też, że osobie arcybiskupa poświęcono ok. 50 poważnych artykułów naukowych i kilkanaście prac magisterskich. Po nim ks. Jacek Słowik, zastępca dyrektora Archiwum Diecezjalnego im. abp. J. Ablewicza w Tarnowie, wymienił i pokrótce opisał zbiory muzealne związane z osobą byłego pasterza diecezji, jak np. dyplom doktorski z filozofii, prywatne listy od Jana Pawła II, herb biskupi ze św. Jerzym tratującym smoka, niektóre

homilie i odezwy pasterskie, kilka manuskryptów, maszynopis watykańskich rekolekcji i pracy doktorskiej, skrypty, okolicznościowe albumy zdjęć czy luźne fotografie.

Na koniec ks. infułat Władysław Kostrzewa złożył osobiste świadectwo o abp. Ablewiczu podkreślając, że ogromną radością była dla niego możliwość posługi w Kongregacji ds. Świętych i Błogosławionych. Wyraził też nadzieję na rychłe rozpoczęcie jego procesu beatyfikacyjnego. Zwieńczeniem sympozjum było słowo bp. Andrzeja Jeża, inicjatora sesji poświęconej abp. Jerzemu Ablewiczowi, „oddanemu współpracownikowi rzymskiej Kongregacji” – jak określił zmarłego 8 maja 1987 roku w telegramie kondolencyjnym ojciec święty Jan Paweł II.

Konferencja naukowa

Rosyjska filozofia religijna a postsekularyzm

tekst: Kornelia Dorynek, Roman Turowski

W dniach 11–13 czerwca tego roku na naszej uczelni odbyła się międzynarodowa naukowa konferencja *Rosyjska filozofia religijna a postsekularyzm*. Jej organizatorami byli Katedra Filozofii Religii Wydziału Filozoficznego UPJPII, Instytut Edyty Stein (Granada), Międzynarodowe Centrum Badań nad Chrześcijańskim Wschodem (Granada) oraz Stowarzyszenie Twórców Nauki i Kultury Episteme (Kraków). Sponsorem została Fundacja im. Świętej Królowej Jadwigi dla UPJPII. Konferencja stała się kolejnym przedsięwzięciem z cyklu Krakowskie Spotkania poświęconego myśli rosyjskiej rozpatrywanej jako ważna część myśli europejskiej, posiadająca znaczący heurystyczny potencjał dla współczesnego dyskursu humanistycznego, w tym też dla antropologii filozoficznej, dialogu międzykulturowego i międzyreligijnego, literaturoznawstwa, nauk politycznych i innych. W konferencji wzięło udział ponad 40 naukowców z Białorusi, Hiszpanii, Holandii, Izraela, Polski, Rosji, Szwecji, Ukrainy, Włoch i Wielkiej Brytanii.

Tematem przewodnim konferencji stał się postsekularyzm: istota tego fenomenu, jego źródła ideowe, miejsce we

współczesnej humanistyce oraz jego ocena przez pryzmat myśli rosyjskiej. Na kanwie tych rozważań poruszono też wiele innych, ciekawych i niezmiernie ważnych dziś zagadnień wiążących się z postsekularyzmem z zakresu filozofii kultury, dialogu między kulturą sekularną a kulturą religijną, filozofii religii, antropologii filozoficznej, naukami politycznymi i społecznymi. Żywą dyskusję wywołał też temat dialogu międzyreligijnego oraz etosu filozofa w konfliktowych sytuacjach politycznych.

Oprócz tego, podczas konferencji wygłoszono referaty stawiające oryginalne i odkrywcze kwestie, takie jak rosyjska filozofia religijna jako źródło liberalizmu czy czy też sofologia a problem podmiotu. Powyższe wystąpienia, opierające się na pracach najwybitniejszych przedstawicieli rosyjskiej myśli religijnej (Bierdiajew, Sołowiow czy Bułgakow) od różnych stron pokazywały aktualność ich myśli dla współczesności. W niektórych referatach zostały omówione przejawy fenomenu postsekularyzmu we współczesnych produkcjach filmowych, poezji awangardowej czy literaturze

fantasy, co wzbogacało i czyniło konferencję jeszcze ciekawszą. W ramach dyskusji nad współczesną kulturą, w jednym z odczytów w oryginalny sposób porównano zachowanie dzisiejszej młodzieży i tej sprzed stu lat, przedstawiono też interesujące i niedocenione dziś rosyjskie koncepcje społeczeństwa i kultury.

Warto dodać, że z każdym rokiem wzrasta prestiż i rozpoznawalność Krakowskich Spotkań w środowisku filozoficznym. Obecnie do udziału w niej zgłasza się znacznie więcej chętnych niż na to pozwalają możliwości organizatorów, mimo iż w tym roku format konferencji rozszerzono z dwóch do trzech dni. Taka sytuacja pozwoliła na pokaźny wzrost poziomu merytorycznego konferencji i jej znaczenia – do udziału w niej zgłaszają się coraz więcej czołowych specjalistów z dziedziny filozofii rosyjskiej, zarówno z Polski i Rosji, jak też z krajów odległych jak Japonia czy Stany Zjednoczone.

Poza znaczeniem czysto akademickim, Krakowskie Spotkania spełniają też bardzo ważną misję dialogu, co doskonale współbrzmie z podstawowymi założeniami naszej uczelni obecnymi już od zarania jej dziejów – budowanie pomostu między Wschodem a Zachodem. Staje się to szczególnie ważnym dziś, gdy przeżywamy poważny kryzys na arenie polityki międzynarodowej. W czasie trwania konferencji dla jej uczestników odbył się też nieformalny otwarty panel dyskusyjny w stylowym wnętrzu księgarni-kawiarni De Revolutionibus przy ul. Brackiej. Zorganizowano też oryginalną tematyczną wycieczkę po krakowskich miejscach związanych z życiem i działalnością takich wybitnych filozofów, jak Karol Wojtyła, Józef Tischner czy Włodzimierz Sołowjow.

Organizatorom konferencji udało się więc uczynić ją ciekawą i urozmaiconą, wnosząc wiele nowego do dzisiejszej dyskusji nad fenomenem postsekularyzmu. Zarazem jednak, dzięki odpowiedniemu doborowi referatów, zachowana została pewna wewnętrzna koherencja i merytoryczne powiązania pomiędzy kolejnymi wystąpieniami. Dzięki temu możliwym stało się ujęcie wygłoszonych odczytów w ramy dwóch prac zbiorowych. Jedna z nich już się ukazała w Krakowie nakładem wydawnictwa UPJPII (red. Teresa Obolevitch, Paweł Rojek, *Overcoming the Secular. Russian Religious Philosophy and Post-Secularism*, Kraków 2015), druga zaś (red. Artur Mrówczyński-Van Allen, Teresa Obolevitch and Paweł Rojek,

Beyond Modernity. Russian Religious Philosophy and Post-Secularism) pojawi się w przyszłym roku nakładem amerykańskiego wydawnictwa Pickwick Publications (Oregon). Więcej informacji na temat powyższych publikacji, jak też na temat samej konferencji *Rosyjska filozofia religijna a postsekularyzm* oraz kolejnych spotkań już zaplanowanych na kolejne pięć lat, mogą Państwo zaczerpnąć z oficjalnej strony organizatorów: krakowskiespotkania.wordpress.com, jak również z [facebook.com/krakovskievstrechi](https://www.facebook.com/krakovskievstrechi).

ESCT, Leuven, EEC, Malta, a także Tilburg i Dortmund

tekst: pracownicy CNBiWM

The European Society for Catholic Theology (ESCT)

W dniach 17–20 września 2015 roku w Katolickim Uniwersytecie w Leuven (Belgia) odbył się kongres *The Soul of Theology. On the Role of Scripture in Theology* zorganizowany przez the European Society for Catholic Theology (ESCT), w którym uczestniczył ks. prof. dr hab. Józef Stala, prorektor UPJPII – jako członek ESCT. Podczas kongresu podjęto między innymi następujące zagadnienia: *Pismo Święte i teologia; Dobra nowina rodziny; Spotkanie z Logosem w Piśmie Świętym; Interpretacja biblijna i teologia prawosławna; Egzegeza, teologia i lectio Divina w dialogu; Lectio, meditatio i contemplatio; Bóg stworzył niebo i ziemię – teologiczna interpretacja tekstów biblijnych; Praca z teologią biblijną w ramach edukacji religijnej; Egzegeza i teologia dialogu*. Zebrani europejscy teolodzy kierując się troską o stan współczesnej egzegezy biblijnej przypomnieli podstawowe zasady interpretacji biblijnej i pogłębiali refleksję nad relacją między Pismem Świętym, tradycją i nauczycielskim urzędem Kościoła.

KU Leuven

Przed kongresem prorektor ks. prof. Józef Stala spotkał się z trojgiem prorektorów Katolickiego Uniwersytetu w Leuven: prof. Didierem Pollyfeytem, prof. Dannym Pietersem, prof. Liliane Schoofs i podjął rozmowy na temat współpracy UPJPII z KU Leuven. Szczególnym zainteresowaniem prorektorów cieszyło się nasze dziennikarstwo i funkcjonowanie studia radiowego i telewizyjnego. Prorektorzy wyrazili gotowość do podjęcia wspólnych badań i projektów, szczególnie w zakresie filozofii, teologii, prawa kanonicznego i dziennikarstwa. Przy czym spotkanie wyraźnie wykazało, iż zagraniczni partnerzy potrzebują szczegółowych informacji zarówno o podejmowanych badaniach na UPJPII, a także o pracownikach naukowych UPJPII, ale przedstawiane w językach obcych.

The European Equip for Catechesis (EEC)

W trakcie kongresu ks. prorektor Józef Stala i prof. Stijn Van den Bossche – prezydent the European Equip for Catechesis (EEC), których ks. J. Stala jest również członkiem podjęli rozmowy na temat wspólnych inicjatyw katechetycznych, dotyczących między innymi wspólnych publikacji katechetycznych, podjęcia tematyki EEC na łamach periodyku „The Person and the Challenges”, udziału krakowskich i polskich katechetów w przygotowaniu następnego kongresu EEC.

University of Malta

Podczas trwania kongresu ks. prof. J. Stala podjął zagadnienie współpracy międzyuczelnianej z wieloma innymi ośrodkami teologicznymi w Europie - na uwagę zasługuje rozmowa z przedstawicielami Wydziału Teologicznego University of Malta - ks. prof. Emmanuel Agius (dziekan) i ks. dr John Berry (redaktor naczelny periodyku „Melita Theologica”). Rozmówcy byli zainteresowani podjęciem wymiany nauczycieli akademickich i studentów w ramach różnych programów międzynarodowych, przygotowaniem wspólnych publikacji i badań naukowych, organizacją letnich szkół i różnego typu szkoleń dla studentów, także wymianą wydawanych w obu uniwersytetach publikacjach.

Tilburg School of Catholic Theology

Przed powrotem do Polski ks. prorektor Józef Stala odwiedził dwóch profesorów: prof. Marcela Sarota – dziekana i prof. Harma Gorisa z Tilburg School of Catho-

lic Theology (Holandia). Holenderscy teolodzy wskazywali na potrzebę podpisania umów, zwłaszcza między wydziałami teologicznymi naszych uczelni, które usprawniłyby kontakty i współdziałanie. W związku ze wzrastającą sekularyzacją społeczeństwa holenderskiego tamtejsza młodzież jest w mniejszym stopniu zainteresowana podejmowaniem studiów teologicznych, a dodatkowo ze względu na niewielką propozycję wykładów anglojęzycznych prowadzonych w UPJPII, nasz uniwersytet nie jest dla nich atrakcyjnym miejscem do przyjazdu na wymianę międzyuczelnianą. Rodzi to na UPJPII potrzebę przygotowania bogatszej oferty zajęć dydaktycznych w języku angielskim oraz organizacji letnich szkół, które zaprezentowałyby polską kulturę i naukę. Profesorzy wskazywali także potrzebę personalnych kontaktów między pracownikami obydwu instytucji, gdyż w oparciu o nie można łatwiej przygotowywać wspólne konferencje, publikacje i projekty badawcze.

Technische Universität Dortmund

Podczas ostatniego spotkania ks. prorektor Józef Stala z prof. Thomas Ruster z Wydziału Nauk Humanistycznych i Teologii Technische Universität Dortmund (Niemcy) omówili kwestie współpracy bilateralnej między wydziałami teologicznymi UPJPII a Instytutem Teologii Katolickiej Technische Universität Dortmund. Skoncentrowano się przede wszystkim na potrzebie nawiązania osobistych kontaktów pomiędzy przedstawicielami obydwu instytucji, wymianie kadry naukowo-dydaktycznej, przygotowaniu wspólnych badań i ewentualnej organizacji wspólnych programów studiów. Wprawdzie Instytut Teologii Katolickiej funkcjonuje głównie w języku niemieckim, ale pozostaje otwarty na wspólne badania realizowane w języku niemieckim lub angielskim. Duże zainteresowanie wzbudził międzynarodowy periodyk „The Person and the Challenges” oraz publikacje wydawane w językach obcych na UPJPII, co jeszcze raz potwierdza konieczność lepszego przygotowania naukowego naszej kadry oraz upowszechniania wyników badań w językach obcych.

Tbilisi, Żytomierz i Lwów

tekstu: pracownicy CNBiWM

zdjęcie: Iwona Bąk

W dniach 25–26 września br. odbyła się XV międzynarodowa konferencja z cyklu Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej. W tym roku podjęto temat: *Godność – wolność – prawa człowieka*. Konferencja zgromadziła wielu przedstawicieli świata polityki i Kościoła z całej Europy.

Z Gruzji i Ukrainy przybyli między innymi przedstawiciele trzech ośrodków naukowych: prof. dr Vaja Vardidze, rektor Uniwersytetu Sulkhan Saba Orbeliani w Tbilisi (Gruzja), prof. Petro Sauch, rektor Żytomierskiego Uniwersytetu Państwowego im. Iwana Franki w Żytomierzu (Ukraina), dr Taras Dobko, starszy prorektor Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego we Lwowie, z którymi w przeddzień konferencji spotkał się ks. prof. Józef Stala. Podczas spotkania wyrażono pragnienie podnoszenia jakości kształcenia w swoich instytucjach i integrowania wymiaru międzynarodowego i kulturowego z celem, funkcjami i działaniem swoich instytucji. Dla przedstawicieli Europy Wschodniej – Gruzji i Ukrainy, polskie uczelnie są ważnymi partnerami ze względu na podobieństwa społeczno-kulturowe, łatwiejszą komunikację językową i zbliżone plany działania. Dlatego wydaje się, iż mądra współpraca międzynarodowa z uczelniami w Europie Środkowo-Wschodniej będzie podnosić jakość kształcenia i badań naszego uniwersytetu i stanowić jeden z elemen-

tów podnoszących jej atrakcyjność. Studenci Europy Środkowo-Wschodniej bardziej niż Europy Zachodniej są także zainteresowani nabywaniem umiejętności posługiwania się językiem polskim, co przynosi nowe wyzwania. Współpraca partnerska z jednostkami naukowymi z Ukrainy i Gruzji może nas skłonić zarówno do lepszej prezentacji kultury polskiej, jak i wspierania studentów pochodzenia polskiego zamieszkujących tamte tereny.

Śpiewy Panien Benedyktynek z Antyfonarza

tekst: Katarzyna Wiwer
zdjęcia: Flores Rosarum

14 listopada 2015 roku w Opactwie Sióstr Benedyktynek w Staniątkach odbył się niezwykle koncert – po raz pierwszy zabrzmiały śpiewy z najstarszego zachowanego w tym klasztorze antyfonarza. Chociaż klasztor liczy już 800 lat, to księga ta jest o wiele młodsza. Antyfonarz został zamówiony u benedyktynów z Tyńca na początku XVI w., w czasie, kiedy przełożoną była ksieni Dorota Szreniawska. Stało się to po pożarze, który miał miejsce w roku 1518. Spłonęło wtedy całe archiwum klasztorne, a w nim księgi z XIII i XIV wieku – tak więc siostry zostały bez ksiąg liturgicznych. Dlatego też ksieni zamówiła w opactwie tynieckim nowe księgi liturgiczne. Nowy antyfonarz został sporządzony przez skrybę Tomasza; najprawdopodobniej tego samego, który dokończył wawelski graduał króla Jana Olbrachta. Księga ujrziała światło dzienne w roku 1530, jest pięknie zdobiona, ma pergaminowe karty i drewniane okładki. Stanowi ona niewątpliwą ozdobę przyklasztornego muzeum, gdzie można ją oglądać do dziś. Śpiewy z tej właśnie księgi, służącej przez długi czas jako podstawowa księga chórowa mniszek staniąteckich, wybrał zespół Flores Rosarum jako materiał na swoją pierwszą płytę CD i te właśnie śpiewy zabrzmiały w Staniątkach. Flores Rosarum to żeński zespół wokalny, który szczególnie umiłował śpiew gregoriański, tradycje śpiewu sakralnego, a także niezwykle dzieło muzyczne św. Hildegardy z Bingen. W skład zespołu wchodzi śpiewaczki: Adrianna Bujak, Anita Pyrek, Maria Klich, Magdalena Jaworek, Katarzyna Śmiałkowska, Katarzyna Wiwer oraz kierownik artystyczna zespołu – s. Susi Ferfoglia. Zespół skupia się nie tylko na stronie wykonawczej, ale też aktywnie poszukuje nowego repertuaru, eksplorując zbiory muzealne i archiwa klasztorne. Siostra dr hab. Susi Ferfoglia, jako wykładowca UPJPII, łączy swoją działalność artystyczną z pracą naukową, tak więc działalność zespołu harmonijnie wpisuje się w ideę ścisłej współpracy badacza źródeł i wykonawcy. W roku 2014 zespół miał okazję pochwalić się swoją pracą poświęconą graduałowi króla Jana Olbrachta z Archi-

wum Kapitulnego na Wawelu, a rok 2015 kończy wydaniem swojej pierwszej płyty, która jest owocem zainteresowania średniowiecznymi śpiewami klasztorów żeńskich Małopolski.

Śpiewy zarówno na płycie, jak też podczas koncertu, zostały ułożone zgodnie z rytmem roku liturgicznego. Pierwszym śpiewem jest *Invitatorium* (wezwanie) *Venite exultemus Domino*, czyli werset otwierający modlitwę chórową danego dnia, od którego bierze tytuł cała płyta. Po nim następują śpiewy adwentowe, bożonarodzeniowe, wielkopostne i wielkanocne. Podczas koncertu starałyśmy się wykorzystać przestrzeń kościoła tak, żeby nie tylko oddać nastroj każdego z okresów liturgicznych, ale też sprawić wrażenie, że muzyka jest wszędzie, otacza słuchacza, który zostaje przez to niejako wciągnięty w śpiew i przeniesiony w czasie, kiedy ta muzyka była wykonywana na co dzień. Śpiewy zostały dopełnione improwizacjami instrumentalnymi, które nie tylko rozdzielają od siebie poszczególne okresy liturgiczne, ale też oddają ich nastroj. Improwizacje wykonują Flip Presseisen na wirginalu i Bartosz Sałdan wykorzystujący różne rodzaje dzwonek. Na płycie znajduje się też kilka niespodzianek, których tutaj nie zdradzam – serdecznie zapraszam do jej wysłuchania!

Płyta zrealizowana w ramach projektu: „Muzyka klasztorów żeńskich na terenie Małopolski w epoce średniowiecza”. Projekt został dofinansowany ze środków Gminy Miejskiej Kraków, a także z dotacji przyznanej przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na utrzymanie potencjału naukowego w roku 2014, dzięki Fundacji im. św. Królowej Jadwigi dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Piąty rok działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII

tekst: Irena Szlachta
zdjęcia: Stanisław Balon

Rozpoczął się piąty rok działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku przy Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Oficjalna inauguracja miała miejsce 22 października br. w kościele św. Marka Ewangelisty.

Spotkanie rozpoczęło się od Eucharystii koncelebrowanej przez ks. dr. hab. Jana Dziedzica, prof. UPJPII – prodziekana Wydziału Teologicznego, a równocześnie kierownika ds. Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz ks. dr. Jana Klimka – adiunkta w Katedrze Teologii Pastoralnej UPJPII. Ks. dr Jan Klimek wygłosił również homilię.

Po Eucharystii nastąpiło uroczyste wręczenie indeksów słuchaczom pierwszego roku. Ks. dr hab. Jan Dziedzic, prof. UPJPII zwrócił się do nich mówiąc, że otrzymany indeks będzie świadectwem ich tożsamości i formacji. Ta ostatnia składa się z trzech elementów: modlitwy, braterstwa i misji. Modlitwa pomaga człowiekowi w utrzymaniu właściwej drabiny wartości. Braterstwo uczy kultury spotkania, budowania mostów i bezinteresownego daru z siebie na rzecz drugiego człowieka. Czas studiów na UTW powinien również pomóc w takim uformowaniu się, aby móc podjąć misję głoszenia nowej ewangelizacji i dawać świadectwo swoim życiem, że jest się uczniem Chrystusa.

Studia na UTW UPJPII cieszą się od początku jego powstania w roku 2011 dużym zainteresowaniem wśród seniorów z Kra-

kowa i okolic. Świadczy o tym choćby fakt, że na rok akademicki 2015/2016 zostało przyjętych 200 nowych studentów, a kolejni czekają jeszcze na liście rezerwowej. Aktualnie liczba słuchaczy wynosi 500 osób.

Podstawowa oferta edukacyjna obejmuje wykłady z teologii, filozofii, historii i nauk społecznych. UTW proponuje również zajęcia dodatkowe: lektoraty języków obcych, kursy komputerowe oraz warsztaty artystyczne. W programie imprez kulturalnych przewiduje się wyjścia do opery, teatru i kina. Słuchacze mają również możliwość uczestniczenia w wycieczkach czy spacerach, w czasie których można lepiej poznać Kraków oraz jego bliższe i dalsze okolice. Nie zapomniano o spotkaniach mających charakter religijny, jak wspólne msze święte, dni skupie-

nia, spotkania opłatkowe czy pielgrzymki. W tym roku akademickim organizowane są: chór UTW oraz zajęcia fitness.

Warto dodać, że dzięki staraniom Fundacji im. Świętej Królowej Jadwigi dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie UTW otrzymał dotację z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego. Dzięki niej możliwe było lepsze wyposażenie sekretariatu UTW, dofinansowanie wyjść kulturalnych, wycieczek, pielgrzymki do Częstochowy, wykładów, kursów komputerowych i językowych, warsztatów artystycznych oraz przerw kawowych organizowanych dla seniorów.

Wszystkim słuchaczom Uniwersytetu Trzeciego Wieku życzymy udanego roku akademickiego.

Ogólnopolska pielgrzymka uniwersytetów trzeciego wieku na Jasną Górę

tekst: Irena Szlachta
zdjęcia: Zofia Szymula

W dniu 16 października br. słuchacze UTW UPJPII uczestniczyli w II ogólnopolskiej pielgrzymce uniwersytetów trzeciego wieku na Jasną Górę.

Pomysł organizowania tego rodzaju pielgrzymek zrodził się w ubiegłym roku w środowisku słuchaczy UTW w Radomsku. Inicjatywę poparł współpracujący z UTW ks. prałat Stanisław Gancarek, kapłan archidiecezji częstochowskiej. Pierwsza pielgrzymka odbyła się 16 października 2014 roku. Jej patronem został św. Jan Paweł II. Natomiast patronat honorowy objął metropolita częstochowski arcybiskup Wacław Depo.

Słuchacze naszego UTW uczestniczyli w pielgrzymce w tym roku po raz pierwszy. Na wyjazd do Częstochowy zdecydowało się 65 osób. Centralnym punktem programu spotkania była Eucharystia celebrowana w kaplicy Cudownego Obrazu. Mszy świętej przewodniczył i homilię wygłosił arcybiskup senior archidiecezji częstochowskiej Stanisław Nowak.

Homileta zaapelował do słuchaczy UTW, aby poczuli się odpowiedzialni za kształtowanie kultury życia, za rodzinę i za młodzież. Seniorzy mogą wiele w tym zakresie dokonać, bo mają wpływ na swoje dzieci i wnuki. Uczestnictwo w zajęciach

UTW sprzyja temu procesowi, ponieważ kultura pogłębia ducha. Arcybiskup Stanisław Nowak zakończył homilię słowami: „Wypełnijmy nasze obowiązki i stójmy przy krzyżu jak stała nasza Matka i Królowa. Trudne jest to zadanie, ale pomoże nam w tym Maryja”.

Po mszy św. odbyło się spotkanie pielgrzymów w sali ojca Augustyna Kordeckiego. Po powitaniu przez ks. prałata Stanisława Gancarka przedstawiciele przybyłych UTW przekazali zebrany krótkie informacje o swoich uniwersytetach. Obecni byli na sali słuchacze: UTW w Radomsku, salezjańskiego UTW w Łodzi, UTW UPJPII w Krakowie, Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Nowego Targu oraz Stowarzyszenia Rabczańskiego UTW.

Potem miała miejsce konferencja, prowadzona przez ks. prałata Stanisława Gancarka. Tematem jego wystąpienia była rodzina. Podkreślił jej znaczenie w życiu każdego człowieka i narodu. Zaznaczył on, że życie rodziny powinno być przepelnione miłością – nie jest to łatwe, ale małżonkowie wspierani są specjalną łaską, otrzymywaną w sakramencie małżeństwa.

Następnie głos zabrał ks. dr Kazimierz Kurek, który przekazał słowa nieobecnego ks. infułata Ireneusza Skubisia na temat trudnych spraw społecznych w Polsce. Ksiądz mówił na temat wierności społecznej nauce Kościoła oraz o tym, że choć Polska nie zaimponuje Europie i światu potęgą gospodarczą, to może pokazać, że wiara potrafi być i dziś czymś atrakcyjnym. Bowiem nauczanie Chrystusa powinno być przekazywane całej ludzkości.

Kolejnym punktem programu była droga krzyżowa odprawiona na Wałach Jasnogórskich. Pielgrzymka zakończyła się przy pomniku św. Jana Pawła II wspólną modlitwą i błogosławieństwem udzielonym zebrany przez obecnych kapłanów. Nie zapomniano również o pamiątkowych fotografiach.

Każda pielgrzymka to czas dziękowania Panu Bogu i Jego Matce, przeproszenia oraz składania przyniesionych intencji. Zostaliśmy umocnieni duchowo i otrzymaliśmy nowe siły do radzenia sobie z codziennymi troskami i trudnościami. Po-

nadto na te kilka godzin poczuliśmy się wspólnotą seniorów realizujących podobne cele. Pielgrzymka była również okazją do zawarcia znajomości i nawiązania kontaktów między uniwersytetami. Żegnając się, wszyscy zgodnie stwierdzili, że organizowanie ogólnopolskich pielgrzymek słuchaczy UTW należy kontynuować. Wyrażono nadzieję, że nikogo z obecnych nie zabraknie w Częstochowie w przyszłym roku, a równocześnie trzeba się starać, aby liczba uczestników znacznie wzrosła. Inicjatywa ta wymaga odpowiedniego rozpowszechnienia w czym postanowili pomóc słuchacze naszego UTW. Wszak jesteśmy studentami Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, a taki patron zobowiązuje.

Słowa uznania należą się pani pilot Katarzynie Wilkowskiej z Wydziału Teologicznego UPJPII, za dobrze zorganizowany wyjazd. Pielgrzymka została dofinansowana z dotacji otrzymanej przez nasz Uniwersytet Trzeciego Wieku z Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie dzięki staraniom Fundacji im. Świętej Królowej Jadwigi dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Uniwersytet Papieski
Jana Pawła II
w Krakowie

ERASMUS+

Studenci, Doktoranci, przyszli Absolwenci UPJPII!

**WYKORZYSTAJCIE NIEPOWTARZALNĄ SZANSE
JAKĄ STWARZA WAM PROGRAM**

ERASMUS +

**TRWA REKRUTACJA NA
PRAKTYKI ZAGRANICZNE**

(staże zawodowe w zagranicznych instytucjach)
W RAMACH PROGRAMU ERASMUS+ r.a. 2015/2016

Rekrutacja trwa do wyczerpania miejsc!

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
CENTRUM NAUKOWO-BADAWCZE I WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ
ul. Bernardyńska 3, 31-069 Kraków, pok. 207
tel./fax +48 12 428 60 36, erasmus@upjp2.edu.pl

Erasmus+

Sezon Erasmus+ 15/16 wystartował! Witamy zagranicznych studentów!

tekst i zdjęcia: Tomasz Książ, Urszula Kubiczek, Ewelina Słomka

W dniu 28 września br. po raz kolejny przywitaliśmy na naszej uczelni studentów programu Erasmus+, którzy będą studiować na naszej uczelni w semestrze zimowym 2015/2016. Studenci z Niemiec, Włoch, Hiszpanii, Słowacji i Portugalii. Była to okazja do wzajemnego poznania się oraz spotkania z pracownikami Centrum Naukowo-Badawczego i Współpracy Międzynarodowej UPJPII oraz byłymi stypendystami Erasmusa+.

Spotkanie rozpoczęło się audycją u Jęgo Eminencji Stanisława kardynała Dziwisza. Wielki Kanclerz UPJPII przywitał studentów i z każdym z uczestników krótko porozmawiał. Studenci mieli też wyjątkową okazję odwiedzenia kaplicy biskupów, w której z zainteresowaniem wysłuchali historii tego miejsca, a także wzięli udział w quizie wiedzy o obiektach sakralnych uwiecznionych na płaskorzeźbach ołtarza. Fascynującą prelekcję o tym szczególnym miejscu przygotował i przedstawił dr Piotr Drąg. Po wizycie w kurii studenci zostali oficjalnie powitani przez prorektora ds. potencjału naukowego i współpracy międzynarodowej ks. prof. dr. hab. Józefa Stalę, kierownika CNBiWM – Iwonę Bąk oraz uczelnianego koordynatora programu Erasmus+ Urszulę Kubiczek.

„Jestem przekonany, że czas spędzony w murach naszej uczelni przyniesie Wam wiele radości i pożytku. Będziemy dokładać wszelkich starań, abyście wynieśli z niej wiedzę i umiejętności dla dobra własnego i nas wszystkich” – powiedział ks. prof. Józef Stala, zachęcając do korzystania z bazy naukowej i zasobów intelektualnych uczelni. W sali lektorium przy ul. Bernardyńskiej 3 był czas na rozmowy, lepsze poznanie się, wymianę wrażeń z pierwszych dni w Krakowie, a także na słodkie drugie śniadanie i degustację tradycyjnych polskich wypieków.

Kolejnym punktem Orientation Day był wspólny spacer po Krakowie, po którym oprowadzał i barwnie opowiadał o papieskim królewskim mieście Stanisław Tokarz, doktorant WHiDK UPJPII. Miasto oczarowywało gości swoim charakterem. Jednym z punktów wycieczki była wizyta w domu Jana Długosza przy ul. Kanoniczej 25, czyli w siedzibie głównej UPJPII. Studenci mogli również poczuć się, jak senatorowie, zasiadając w sali senackiej. Kolejną atrakcją była wizyta w studiu telewizyjnym UPJPII przy ul. Franciszkańskiej 1, co szczególnie zainteresowało zagranicznych adeptów sztuki dziennikarskiej. Intensywnie spędzony dzień uwieńczył wspólny obiad.

Chcąc lepiej przybliżyć osobę wielkiego patrona naszej *Alma Mater*, zaprosiliśmy studentów zagranicznych na wycieczkę śla-

dami Jana Pawła II. Pomimo pochmurnego poranka, Wadowice przywitały naszych studentów piękną, słoneczną pogodą. Nowa odsłona muzeum, jej liczne multimedia, animacje i autentyczne elementy ekspozycji dały gościom silną interakcję z wielką postacią Karola Wojtyły. Słynne słowa papieża „Wypłyn na głębię” skłoniły studentów do refleksji nad czekającymi ich wyzwaniami w nowym roku akademickim 2015/16. Jednym z kulinarnych akcentów wycieczki była wizyta w po-

bliskiej kawiarence i degustacja słynnych papieskich kremówek.

Następnym punktem programu były wizyty w Lanckoronie i Kalwarii Zebrzydowskiej, gdzie studenci mogli poznać historię i symboliczne znaczenie tych miejsc. Tak wspomina ten etap wycieczki studentka UPJPII Ewelina Słomka: „Zasłaliśmy do drewnianego kościółka w Barwałdzie Dolnym. To była nowość dla obcokrajowców, bo pierwszy raz weszli do kościoła zbudowanego wyłącznie

z drewna. Natomiast Kalwaria była dla nich już zupełnym zjawiskiem. Byli pod wrażeniem samego klasztoru i każdej z kaplic na trasie drogi krzyżowej. Ostatnim punktem wyprawy była słoneczna Lanckorona, w której staraliśmy się głęboko oddychać czystym powietrzem, wiedząc, że w Krakowie panował wtedy uciążliwy smog”.

Pracownicy CNBiWM dziękują studentom, którzy aktywnie włączyli się w przygotowanie i opiekę nad studentami programu Erasmus+. Władze uczelni oraz CNBiWM UPJPII życzą studentom powodzenia w życiu akademickim!

W tym semestrze zimowym 2015/2016 studiują na UPJPII w ramach programu ERASMUS+ studenci:

Martínez Redondo Guillermo z Hiszpanii
 Llinares Taboada Jaime z Hiszpanii
 Bourbon José Maria z Portugalii
 Tavares Bernardo z Portugalii
 Gordanova Mariana ze Słowacji
 Petrik Dominik ze Słowacji
 Tedeschi Cecilia z Włoch
 Ciccarelli Maria Denise z Włoch
 D'Agnesse Emanuele z Włoch
 Monaco Alberto z Włoch
 Claps Marilena z Włoch
 Parisi Miriam z Włoch
 Schibowski Lukas z Niemiec

Smak życia

tekst i zdjęcia: Ewa Cepil

Wyjazd na zagraniczne stypendium staje się często podróżą życia. Tak naprawdę nie wiadomo, gdzie zaczyna się ta podróż. Ani gdzie się kończy.

Dla wielu pobyt na Erasmusie to synonim beztrudnej laby na koszt Unii Europejskiej lub też rodziców, którzy – choćby sami mieli gruz jeść – to przecież zawsze wspomogą swoją latorośl w kłopotach. Stypendyści po powrocie chwalą się ekscytującymi znajomościami, ilością zaliczonych imprez, miłosnymi podbojami. Rzucają dziesiątkami nazw odwiedzonych miejsc; z dumą dzieli się swoimi obserwacjami, nierzadko również doświadczeniem wielonarodowości. Swobodniej się komunikują, widać po nich autentyczny skok samooceny. Ten chwalebny obraz Erasmusa to tylko rewers prawdy. Kto był, ten wie, ile trudu kosztują przygotowania do wyjazdu, to ustawiczne pielgrzymowanie od biura do biura, od sekretariatu do sekretariatu w celu wyprodukowania góry potrzebnych dokumentów. Nie mówiąc już o samym procesie rekrutacyjnym, w którym trzeba wykazać się zarówno wynikami w nauce, jak i zmysłem logistycznym, umiejętnością zaprezentowania siebie, właściwą motywacją czy wreszcie stosownym certyfikatem językowym. Warto więc zaplanować wyjazd na tyle wcześniej (nawet rok wcześniej), by rozłożyć sobie w czasie kompletowanie wymaganych papierów i organizację swojego pobytu za granicą. Oczywiście każda podróż pokazuje potem, jak bardzo nieprzystające są nasze wyobrażenia i oczekiwania względem niej. Mimo dołożonych starań, prędzej czy później zdarza się coś, co wywraca wszelkie plany, burzy strefę komfortu i zmusza do radykalnych decyzji. I o to chodzi. Chodzi o to, żeby przez to przejść.

Z perspektywy czasu za najcenniejsze w moim mediolańskim Erasmusie uważam te chwile, w których grunt usuwał mi się spod stóp, tak, że nie wiedziałam, czy i jak w ogóle przetrwam kolejne dni. I nieważne, czy jedzie się samemu czy z kimś znajomym – uroki adaptacji w obcym środowisku każdy przeżywa na własny rachunek. My pojechałyśmy we trzy; wydawało się, że nic nam się nie wymknie spod kontroli, że będzie kolorowo, bo Włochy, bo świat jest nasz. Tymczasem o wiele czę-

ściej miałyśmy tam pod górkę, niż z górki. Już w pierwszych godzinach po przyjeździe przekonałyśmy się, że to, co jako tako działa w naszym kraju, we Włoszech bywa przeszkodą nie do przeskoczenia. Na przykład nagminna niekompetencja i tumiwizizm pracowników. Nie czepiam się już tego, że z nikim nie można dogadać się po angielsku, bo to jest fakt powszechnie znany. Ani nawet tego, że poczta włoska pracuje w zaporowych godzinach 8.35–13.15, a banki i urzędy w jeszcze mniejszym wymiarze, bo z przerwami na drugie śniadanie i na lunch. Jednak do tej pory trudno mi pojąć stan umysłu agenta biura pośredniczącego w wynajmie mieszkań, który po wielokrotnie potwierdzanych ustaleniach (mailowo, telefonicznie), w dniu odbioru zarezerwowanego mieszkania spokojnie orzeka, iż się pomylił i że ta oferta nie jest aktualna. I że nie ma nam nic do zaoferowania w zamian. Kubeł zimnej wody na dzień dobry – no to teraz szukaj, człowieku, dachu nad głową, gdy semestr już ruszył, a uczelnia proponuje ci miejsce w akademiku za jedyne 700 euro od osoby miesięcznie. W efekcie, po dwóch dniach wegetacji i bezowocnych poszukiwań, lądujemy pod kościołem (dosłownie),

ale i tu zakonnicy odprawiają nas z kwitkiem, kpiąc w dodatku z naszych ubogich funduszy. Totalna ciemność, jak tak daleko pójdzie, to jutro trzeba będzie kupić bilety powrotne i dać sobie z tym wszystkim spokój. Mamy jeszcze tylko jeden adres: polskie siostry zakonne. I to jest strzał w dziesiątkę – mała placówka z dwiema siostrami, mimo skromnych warunków, okazuje się oazą ciepła i życzliwości. Siostrzyczki karmią nas domową zupą (nigdy nie zapomnę jej smaku...), zapoznają z kilkorgiem polskich studentów. Błyskawiczna reakcja naszych nowych znajomych sprawia, że już następnego dnia bez trudu znajdujemy lokum na cały semestr. Tego uczucia ulgi nie da się opisać. Przy okazji zyskałyśmy przyjaciół, z którymi przeżyjemy jeszcze wiele pięknych chwil, także już po powrocie do Polski.

Drugim ogromnym zaskoczeniem była dla nas sama uczelnia, mediolańska Catolica. A konkretnie dyscyplina, jakiej wymaga się tam od Erasmusów. Po pierwsze, na

naszych zajęciach obecność była obowiązkowa i skrzętnie sprawdzana. Nieobecności karane ujemnymi procentami z oceny końcowej, spóźnienia piętnowane i notowane w sekretariacie (!). Po drugie, na każdym zajęciach dostawaliśmy takie zadania lub projekty do zrobienia na bieżąco, że po powrocie do mieszkania nie wiadomo było, w co ręce włożyć, żeby się odkuć. Za każde zadanie byliśmy drobniawczo rozliczani, a każde opóźnienie lub niewykonanie zadania skutkowało lawiną monitów i gróźb niezaliczenia przedmiotu. Było ciężko... Przez cztery bite miesiące chodziliśmy niewyspane i przytłoczone ilością zajęć. Czy ktoś kiedykolwiek słyszał o takim Erasmusie? Takie rzeczy chyba tylko na Catollice. A jednak warto było się pomęczyć – już dla samego kursu o współczesnym kinie włoskim byłabym gotowa przebrnąć przez to wszystko jeszcze raz.

Trzeci istotny problem to pieniądze. Lombardia nie rozpieszcza cenami, Milano tym mniej. Dom jest daleko. Rodzice nie zarabiają w euro. Nasze cztery stowy granty wystarczają za ledwie na opłacenie mieszkania i rachunki. A tu jeszcze przydałoby się coś jeść, gdzie wyjść od

czasu do czasu czy pojechać na wycieczkę. Do Mediolanu przyjechałyśmy w lutym, a ja już na początku marca czułam, że jak nie znajdę jakiegoś sposobu na rozmnożenie pieniędzy, to nie mam co liczyć na dotrwanie do końca semestru. I znów, jak *deus ex machina*, z pomocą przyszli rodacy z polskiej parafii – nie zdążyłam jeszcze porządnie się rozejrzeć, a już dostałam ofertę pracy. Nie tak od razu zdecydowałam się ją podjąć, bo chodziło o opiekę nad malutkimi dziećmi. Gdyby mi ktoś powiedział miesiąc wcześniej, że mam być nianią, popukałabym się w czoło. Jednak budżet stanowił dla mnie większy kłopot niż pokonanie strachu przed dziećmi. Zrobiłam to – byłam nianią. I do tej pory nią bywam, gdy nadarza się okazja. Co więcej, poprzez tych dwóch małych brzdąców (tata dyplomata) byłam w stałym kontakcie z polskim konsulem, gdzie wykroili się dla mnie kolejne możliwości. Jedną z nich była propozycja wspólnej pracy przy majowych wyborach do Parlamentu Europejskiego. Trzy w jednym: przemiła atmosfera, solidne wynagrodzenie i praktyka w komisji wyborczej. Plus radosny występ w piłkarskiej reprezentacji Polski na mediolańskim Mun-

dialu Konsulatów. Nie mieliśmy szczęścia, natrafiając w grupie na Hiszpanię i USA. Naszą sportową klęskę miłosiernie przysłoniła czerwcowo burza. Dla mnie był to jednak dzień absolutnej, dziecięcej radości z samego faktu istnienia, z posiadania dwóch rąk i dwóch nóg, z możliwości biegania po zielonej trawie i tańczenia w kałużach. To właściwie tylko wiązka faktów, których do tej pory nie jestem w stanie zrozumieć – że tak się to wszystko dziwnie potoczyło i ułożyło jednocześnie. A za tymi faktami stoją wciąż żywe osoby, obrazy, rozmowy, wysiłek, zwątpienie, radość, mnóstwo stresu, czasem złość, satysfakcja, zmęczenie, dobroć. A co krok, to niespodzianka. Rzecz jasna, było w tych czterech miesiącach sporo beztroskich chwil, celowo jednak akcentuję te, które okazały się w jakiś sposób przełomowe. Które pokazały mi, że trud jednak się opłaca. Że to, co przychodzi z trudem, wydaje naprawdę niezwykle owoce. A każdemu, kto jeszcze nie oglądał, gorąco polecam *Smak życia* – film o nudnym studencie ekonomii, który wyrusza na Erasmusa do Barcelony i tam dopiero wszystko się dla niego zaczyna.

Studia w Portugalii

tekst i zdjęcia: Anna Janczyk

Niezwykłe, klimatyczne miasto, studenci ze wszystkich stron świata, możliwość nauki języków węgierskiego, włoskiego czy hiszpańskiego od współlokatorów, przełamanie ostatnich barier językowych, głowa pełna wspomnień i piękne znajomości. Wszystko to można zyskać odbywając część studiów za granicą w ramach programu Erasmus+.

Pięć miesięcy w Lizbonie spędziłam na zachwycaniu się poznawaną kulturą, językiem i mentalnością. Pięć miesięcy na Universidade Catolica de Portugesa, gdzie wykładowcy przekazywali nam swoją wiedzę po angielsku, zawsze gotowi do pomocy zagubionym Erazmusom. Pięć miesięcy, w czasie których świat się skurczył, a inność stała się bliska.

Jeśli marzysz o poznaniu od podszewki innego państwa, poznaniu, które nic nie ma wspólnego z turystycznym zwiedzaniem, chcesz podszkolić angielski lub nauczyć się nowego języka, poznać, jak kształci się przyszłych dziennikarzy w Portugalii, zawiązać międzynarodowe znajomości i przyjaźnie, w tej chwili powinieneś przygotowywać się do wyjazdu. Lizbona z urokliwą Alfamą, ocean i żółte tramwaje wspinające się pod niezliczone lizbońskie wzgórza już na Ciebie czekają.

Akademickie Katechezy dla Narzeczonych

„Dotąd dwoje, lecz jeszcze nie jedno, odtąd jedno, chociaż nadal dwoje.”
Karol Wojtyła – Jan Paweł II

Od kwietnia 2015 roku na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie odbywają się Akademickie Katechezy dla Narzeczonych – tzw. nauki przedmałżeńskie. Katechezy skierowane są do wszystkich narzeczonych (nie tylko studentów) planujących zawarcie związku małżeńskiego.

Celem katechez jest dobre przygotowanie do sakramentu małżeństwa. Tematy spotkań dotyczą najistotniejszych zagadnień dotyczących życia rodzinnego. Zajęcia prowadzone są przez pracowników naukowych UPJPII oraz innych krakowskich uczelni.

Kurs obejmuje cykl czterech spotkań, które odbywają się w każdy wtorek od godziny 18.30 do 21.00, (z wyjątkiem piątych wtorków w miesiącu) w budynku UPJPII przy ul. Bernardyńskiej 3. Chętni mogą rozpocząć uczestnictwo w dowolny wtorek. Katechezy organizowane są w formie otwartej, nie jest wymagane wcześniejsze zgłoszenie. Koszt to 40 zł od osoby za cały kurs.

Wszystkich chętnych serdecznie zapraszamy!

Więcej informacji: www.akdn.pl lub akdn@op.pl.

Relacja z praktyk w Galicji

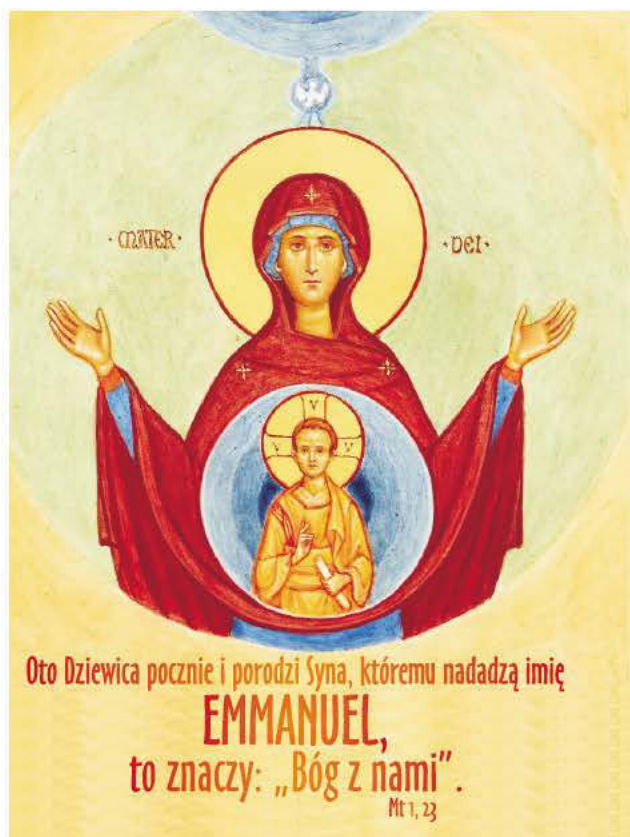
tekst i zdjęcia: Renata Baran

Praktyki odbywałam w nadmorskiej miejscowości A Coruña, w hiszpańskim regionie Galicja, w lokalnym dzienniku *La Opinión A Coruña* (www.laopinioncoruna.es). W czasie dwumiesięcznej praktyki pracowałam w dziale strona internetowa. Zajmowałam się pisaniem polsko-hiszpańskiego bloga *De Galicia a Galicia* (www.laopinioncoruna.es/blogs/de-galicia-a-galicia) na temat bieżących wydarzeń z życia lokalnej społeczności oraz tego, co może wydać się interesu-

jące dla Polki przebywającej w Hiszpanii. Niektóre z moich postów miały ponad tysiąc wyświetleń i pojawiały się na pierwszej pozycji w wyszukiwarce Google. Oprócz tego zajmowałam się tworzeniem multimediów (wideo, zdjęcia, sondy), które zamieszczane były na stronie internetowej oraz promowaniem bloga w mediach społecznościowych. Dzięki praktyce miałam okazję zobaczyć, jak pracuje się w zagranicznej gazecie, poznałam wiele osób i polepszyłam moją

znajomość języka hiszpańskiego. Było to dla mnie cenne doświadczenie, dzięki któremu miałam również okazję poznania regionu i uczestniczenia w wydarzeniach z życia lokalnej społeczności. Praca w *La Opinión* poszerzyła moje horyzonty i wzbudziła zainteresowanie hiszpańską prasą.

BOŻE NARODZENIE 2015

Ponad dwa tysiące lat temu Bóg przyszedł na świat po to, by obdarzyć człowieka swoją świętością.

Z okazji świąt Bożego Narodzenia życzymy, aby Nowonarodzony Pan napelnił nasze serca pokojem i nadzieją oraz by Jego błogostawieństwo każdego dnia nowego roku coraz bardziej przybliżało nas do Niego.

Błogosławionych Świąt Bożego Narodzenia!

Zarząd Fundacji
im. Świętej Królowej Jadwigi
dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Działalność Koła Naukowego Historyków Studentów UPJPII w roku akademickim 2014/2015

tekst: Adrian Cieślak

zdjęcia: KNHS UPJPII

Wśród wielu stowarzyszeń studenckich, jakie istnieją na naszej uczelni, warta zauważenia jest na pewno organizacja zrzeszająca historyków. Jest nią Koło Naukowe Historyków Studentów UPJPII, w skład którego wchodzi obecnie ok. 30 członków. Zapraszam do zapoznania się z jego działalnością w minionym roku akademickim.

Sporym przedsięwzięciem tamtego roku był objazd naukowy, jaki podjęliśmy szlakiem piastowskim. Udaliśmy się do Gniezna, Poznania, Kurnika i Biskupina, by poznać, jak kształtowała się polska państwowość od X wieku. Wzięła w nim udział grupa 10 osób, z dr. Grzegorzem Chajko jako opiekunem. Objazd przyniósł również wystawę zdjęć, która powieszona została w sali 201. Jej otwarcia dokonał dr Marcin Rzepka, wicedyrektor Instytutu Historii UPJPII.

Oprócz objazdu, zorganizowaliśmy również kilka wyjazdów edukacyjnych do instytucji kultury oraz do miejsc historycznych. I tak już w listopadzie udaliśmy się na leżące między Krakowem a Wieliczką Wzgórze Kaim, by uczcić rocznicę II bitwy o Kraków. Odwiedziliśmy też w tym samym dniu cmentarz wojenny w Wieliczkach i fort Rajsko, który brał udział w tych ważnych dla naszego miasta walkach. Patronat naukowy nad tym przedsięwzięciem objął dr Paweł Krokosz. Podczas kolejnego wyjazdu naukowego udaliśmy się do Biblioteki Księży Misjonarzy na Stradomiu, by podziwiać wystawę dotyczącą znaków własnościowych na woluminach pochodzących z zasobu tej instytucji. Oprowadzał nas ks. dr Wacław Umiń-

ski CM, dyrektor Biblioteki Księży Misjonarzy i opiekun naukowy koła. Następne wyjście odbyło się w marcu – udaliśmy się do Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń, mieszczącego się w Forcie Skotniki. Ostatnie z wyjazdów naukowych miały miejsce 22 kwietnia, kiedy to udaliśmy się na Stradom, do zaprzyjaźnionych księży misjonarzy oraz tydzień później, 28 kwietnia, gdy odwiedziliśmy pobliskich dominikanów. Podczas pierwszego wyjazdu mieliśmy okazję zwiedzić wystawę pt. *Najstarsze egzemplarze Biblii w zasobie Biblioteki Księży Misjonarzy* w Muzeum Historyczno-Misyjnym Księży Misjonarzy. Celem drugiego z ostatnich wyjazdów edukacyjnych była wizyta w Archiwum Polskiej Prowincji Dominikanów, a także zwiedzenie kościoła i klasztoru. Pomoc okazali o. dr Ireneusz Wysokiński OP, dyrektor archiwum i br. Piotr Oleś OP, historyk sztuki.

Oprócz objazdu czy wyjazdów naukowych, koło prowadziło również szereg spotkań połączonych z referatami na różnorakie tematy – od historii Kościoła, poprzez etnografię, biografistykę, do historii wojskowości. Naszymi gośćmi byli m.in. pracownicy naszego wydziału i uniwersytetu (jak np. dr Tomasz Graff czy dr Lucyna Rotter), studenci i doktoranci, ale także na przykład znani krakowscy satyrycy jak Mieczysław Czuma i Leszek Mazan.

Jak zatem widać, nasza działalność obejmowała wszelkie zagadnienia historycznego świata i każdy mógł w niej znaleźć coś dla siebie. Spotkania, wyjścia edukacyjne przyciągały tym samym szeroką publiczność, nie tylko członków koła. Ale mamy również nadzieję, że takie inicjatywy, jakie podejmowaliśmy, zachęcą nowe osoby do wstąpienia w nasze szeregi. Zapraszamy! Więcej informacji znaleźć można na naszej stronie internetowej: www.knhsupjp2.jimdo.com oraz na Facebooku: [Facebook.com/knhs.upjp2](https://www.facebook.com/knhs.upjp2).

„Non omnis moriar” – dziedzictwo kulturowo-historyczne gminy Zielonki

tekst: Michał Kowalik

zdjęcia: KNHS UPJPII, Biblioteka Publiczna w Zielonkach

Mimo pięknej i upalnej pogody, jaka panowała podczas tegorocznych wakacji członkowie Koła Naukowego Historyków Studentów nie próżnowali, biorąc udział w kolejnym projekcie naukowym. W dniach od 3 sierpnia do 22 października br. realizowaliśmy we współpracy z Biblioteką Publiczną w Zielonkach i Stowarzyszeniem Rozwoju Gminy Zielonki projekt edukacyjny „*Non omnis moriar*” – dziedzictwo kulturowo-historyczne gminy Zielonki. Całość współfinansowana była ze środków budżetowych województwa małopolskiego. Zasadniczym celem tego przedsięwzięcia było sporządzenie dokumentacji inwentaryzacyjnej zabytkowych nagrobków, tablic epitafijnych i pomników na terenie gminy Zielonki. Nasze działania były podzielone na dwa etapy, pierwszy realizowany

w sierpniu 2015 roku, zakładał uporządkowanie i zinwentaryzowanie zabytków na cmentarzach parafialnych w Zielonkach i Korzkwi. Prace obejmowały wyczyszczenie i uporządkowanie nagrobków z przełomu wieku XIX i XX oraz dokonanie ich pomiarów, opisów inwentaryzacyjnych oraz fotografii. Nikt nie spodziewał się, że w trakcie projektu edukacyjnego kojarzącego się raczej z pracą biurową niezbędne okażą się taczki, łopaty i inne narzędzia. W celu identyfikacji nagrobków musieliśmy niejednokrotnie wycinać dziką roślinność. We wrześniu i październiku br. przyszedł czas na drugi etap projektu, czyli kwerendy w archiwach parafialnych w Zielonkach i Korzkwi. Na ich podstawie do kart inwentaryzacyjnych zostały wpisane podstawowe dane o zmarłych spoczywających na wspomnianych nekropoliach. Podjęliśmy się także z powodzeniem próby identyfikacji nieznanego żołnierza wojska polskiego spoczywającego w Zielonkach. Etap ten zakładał przeprowadzenie dwóch lekcji historii związanych tematycznie z naszymi pracami w Zespole Szkół w Zielonkach oraz Korzkwi. Spotkanie naukowe podsumowujące całość projektu miało miejsce 22 października br. w Zielonkach. Zaprezentowano główne założenia i poszczególne etapy naszego projektu. Spotkanie połączone z otwarciem wystawy fotograficznej rozpoczął dyrektor Biblioteki Publicznej Mariusz Zieliński, który przywitał zgromadzonych gości. Po oficjalnym otwarciu spotkania głos zabrał Adrian Cieślik, prezes Ko-

ła Naukowego Historyków Studentów UPJPII, który przedstawił podstawowe założenia i cele. Później miały miejsce wystąpienia uczestników projektu: Michała Kowalika, Alicji Kawy, Jana Bula-ka, Sebastiana Piskozuba, Adama Góry i Eweliny Zych, ponadto w projekcie brała udział Joanna Brzegowy, która wspomogła nas swoją wiedzą z zakresu historii sztuki. Zwieńczeniem i wynagrodzeniem naszych wakacyjnych trudów będzie inwentarz zabytkowych nagrobków, tablic i pomników dostępny w Bibliotece Publicznej w Zielonkach, stanowiący kolejne źródło do badań nad historią regionalną. Dziękujemy wszystkim za udział i zapraszamy do współpracy.

Wyjazd pielgrzymkowo-rekreacyjny do Toskanii

tekst: Maria Płonka

zdjęcia: Henryk Miedziński

Toskania to kwintesencja Włoch kojarzona przez jednych z antycznymi i renesansowymi zabytkami w malarstwie i architekturze, dla innych jest to uosobienie sielskiego życia i dobrej kuchni w cieniu winnic, cyprysów, gajów oliwnych, słonecznych plaż i lazurów wód Morza Tyrreńskiego. Jeszcze inni znajdują w niej cel peregrynacji do miejsc uświęconych obecnością i działalnością wielu świętych zasłużonych dla Kościoła katolickiego i służby *pro publico bono*. Ta ziemia inspirowała twórczo wielu światowej sławy mistrzów malarstwa, muzyki, literatury i sztuki. Wyjazd do Toskanii został zorganizowany został przez Dział Socjalny UPJPII. Jego uczestnikami byli pracownicy, rodziny i sympatycy Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Wyjazd rozpoczęliśmy mszą świętą w kościele św. Mikołaja o godz. 6.00 z błogosławieństwem sześciu księży, uczestników wyjazdu. Pilotował nam niezawodny Sławek Pasternak, autokar prowadzili znani nam wcześniej Marek Staniszewski i Witek Koszarski.

Po przejeździe tranzytowym przez Czechy pierwsze zwiedzanie rozpoczęliśmy w austriackim Grazu – stolicy Styrii. Następnego dnia wyjechaliśmy do Słowenii. Tam w największym słoweńskim narodowym Sanktuarium Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych w Brezje uczestniczyliśmy w mszy świętej. Następnie ruszyliśmy zwiedzać jej stolicę Lubljanę. Dalej przejechaliśmy malowniczą trasą do Włoch, do miejscowości uzdrowskiej Montecatini Terme, na kolejnych sześć noclegów już we Włoszech.

Zwiedzanie włoskich perełek renesansu zaczęliśmy od Bolonii – miasta arkad i krużganków. Tam zwiedziliśmy historyczne centrum miasta: bazylikę San Domenico – jedno z najważniejszych miejsc kultu w Bolonii, w której znajduje się grób św. Dominika, ratusz i siedzibę słynnego uniwersytetu, Piazza Maggiore, Piazza del Nettuno, bazylikę San Petronio, katedrę Świętego Piotra, Piazza di Ravennata, romańskie i gotyckie wieże mieszkalne. W tym samym dniu zwiedzaliśmy również stolicę Toskanii – Florencję, a w niej m.in. bazylikę Świętego Krzyża zdobio-

ną arcydziełami najznakomitszych włoskich mistrzów, z grobami m.in. Michała Anioła, Galileusza, Machiavellego... ale też nagrobkami: Zofii Zamojskiej z rodu Czartoryskich czy Michała Skotnickiego. Spacer po mieście pozwalał podziwiać perły architektury renesansu.

Następny dzień mieliśmy zostawiony do indywidualnej dyspozycji. Większość uczestników wybrała się na plażę, inni delektowali się sztuką w Muzeum Uffici we Florencji, pozostali wybrali wypoczynek na miejscu w Montecatini Terme, korzystając z możliwości wyjazdu kolejką linowo-szynową na górę Catini, by podziwiać z wysoka widoki lub też spędzali czas spacerując po parku zdrojowym i bazarze z pamiątkami.

Kolejnego dnia rozpoczęliśmy zwiedzanie od Sieny, jednego z najpiękniejszych średniowiecznych miast europejskich o zachowanej antycznej strukturze. Na średniowiecznym rynku w kształcie muszli trafiliśmy na szczególne święto: w tym dniu miała się rozegrać szalona konna gonitwa wokół rynku. Kolejne miasto średniowieczne, Monteriggioni miało bardzo kameralny charakter, lecz widoki rozciągające się stamtąd zapierały dech w piersiach. Stamtąd można było

podziwiać toskańskie krajobrazy, co czynił tu ongiś sam Dante Alighieri. Monteriggioni było scenografią do niektórych scen filmów *Gladiator* i *Angielski pacjent*.

Kolejnymi malowniczymi i świetnie zachowanymi średniowiecznymi miastami, które odwiedziliśmy, były San Gimignano, zwane „Manhattanem średniowiecza” oraz Volterra. Po zwiedzeniu antycznych i średniowiecznych miast objechaliśmy Wzgórza Chianti, porośnięte dębowymi i sosnowymi lasami, gajami oliwnymi i winoroślą, z górującymi po okolicy antycznymi, pamiętającymi czasy Etrusków zamkami, willami, klasztorami. Chianti – to kraina uznawana za jedną z najbardziej charakterystycznych części Toskanii, słynąca z pięknych krajobrazów i doskonałego wina, z którego najsłynniejszym jest Chianti Classico.

Przenieśliśmy się historycznie w czasy napoleońskie, ponieważ cały dzień spędziliśmy na Elbie, wyspie kojarzonej z Napoleonem. Zwiedziliśmy dom Napoleona, podziwialiśmy malownicze widoki podczas objazdu wyspy i relaksowaliśmy się m.in. na plaży z pięknymi śnieżnobiałymi kamykami o czarnych oczkach, z widokiem na lazur morza, błękit nieba, biel zabudowań i piękną roślinność. Ta naj-

większa i najładniejsza wyspa archipelagu wysp toskańskich i jednocześnie trzecia, co do wielkości wyspa Włoch – po Sycylii i Sardynii – została skolonizowana przez Etrusków zainteresowanych bogatymi złożami rud żelaza i innych minerałów. Wielu pewnie chciałoby tu być „zesłanych” na rok jak Napoleon.

Następnie pojechaliśmy do Pizy, jednego z najpiękniejszych i najbardziej rozpoznawalnych miast Włoch, Lucci – miasta urodzin Giacomina Pucciniego oraz Montenero, gdzie mieści się też Sanktu-

arium Matki Bożej Łaskawej, patronki Toskanii, z obrazem czczonym od XIV wieku, przed którym w 1982 r. modlił się ojciec święty Jan Paweł II.

Kolejnego dnia przyjechaliśmy do Padwy, w której nawiedziliśmy grób św. Antoniego oraz polonica: ołtarz św. Maksymiliana Kolbe, kaplicę św. Stanisława z licznymi polonicami oraz dziedzińce klasztorne. Powrót przez Austrię i Czechy nie dłużył się. Wspomnienia, refleksje, humor uczestników sprawiły, że podróż ta była bardzo ciekawa.

Podsumowując, każdy mógł znaleźć podczas wyjazdu coś dla siebie: modlitwę i refleksję, słońce i plażę, wino i śpiew, delectowanie się sztuką, terażniejszość i historię, integrację uczestników z różnych miejscowości i środowisk, a w każdym z tych aspektów wytchnienie od codzienności i „ładowanie akumulatorów” do dalszej pracy. Na zawsze pozostaną wspomnienia, fotografie, pamiątki (w tym piosenki i wiersze) i niezapomniana atmosfera.

Jan Paweł II w Dolinie Chochołowskiej Wystąpienie w Szkole Podstawowej w Bukowie

ks. prof. dr hab. Adam Kubiś
rektor w latach 1992–1998

[...] Tatry Zachodnie słyną z pięknych dolin, w których płyną górskie strumyki. W tych właśnie Tatrach, dokładnie w Dolinie Chochołowskiej, byłem na wycieczce z ojcem świętym Janem Pawłem II dnia 23 czerwca 1983 roku. Oprócz mnie towarzyszyli ojcu świętemu jedynie ks. kard. Franciszek Macharski, sekretarz ojca świętego ks. dr Stanisław Dziwisz, nasz obecny kardynał, ks. prof. Stanisław Nagy i ks. Bronisław Fidelus, odpowiedzialny za pielgrzymkę ojca świętego w Krakowie. W helikopterze towarzyszył nam jeszcze lekarz. Dodam, że wycieczka do Doliny Chochołowskiej była ukrywana w największej tajemnicy ze względu na obowiązujący w Polsce stan wojenny. Wiadomo było tylko, że papież ma jeden dzień na odpoczynek i spotkanie z Lechem Wałęsą, ale gdzie, to można się było tylko domyślać.

Z Krakowa trzy helikoptery – w którym jest papież, nie było wiadomo – wystartowały z Błoń. Lot do Doliny Chochołowskiej przebiegał w kierunku Tyńca, gdzie nastąpił gwałtowny zwrot w lewo i lecieliśmy nad Skawiną pomiędzy Chorowicami i Bukowem, rejon Kopiec, za Mogilanami dokładnie nad Zakopianką aż do Poronina, gdzie nastąpił również gwałtowny zwrot, ale w prawo, by ostatecznie wylądować na Polanie Siwej Wody. Dodam, że dla mnie było to niezwykle przeżycie spoglądać na domy i życie

ludzi, których się dostrzegało, a które były mi znane od najwcześniejszych dzieciennych lat.

Na Polanie Siwej Wody czekała kawałkada samochodów. Do jednego z nich z ojcem świętym, ks. kardynałem i ks. Dziwiszem miałem zaszczyt wsiąść. Na Polanie Chochołowskiej, przed schroniskiem, witała nas pani dyrektor schroniska z dwoma – jak ich przedstawiła – gośćmi. W schronisku odbyło się spotkanie ojca świętego z Wałęsą, którego nie widziałem, a którego z żoną i dwójkiem dzieci poprzedniego dnia na Cyhrłę przywiózł arcybiskup Gdańska abp Tadeusz Gościński. Dla przypomnienia powiem, że Dolinę Chochołowską przygotowywano przez 2 tygodnie na ćwiczenia komandosów z generałem Wojciechem Jaruzelskim. Polana Chochołowska była obstawiona ok. dwoma tysiącami żołnierzy, tak, że w lesie jeden drugiego mógł widzieć. Z Cyhrli do schroniska Wałęsa był przewieziony w największej tajemnicy. Zresztą wszyscy pracownicy schroniska byli zweryfikowani przed wizytą papieża, niektórzy usunięci z pracy, a podczas wizyty zamknięci w zabudowaniach gospodarczych. Oni także nie wiedzieli, że Polanę będzie wizytował ojciec święty.

Ks. kard. Franciszek Macharski dwa dni wcześniej polecił mi przygotować strój wycieczkowy i przyjść do kurii na godz. 8. Był problem, jak ma być ubra-

ny ojciec święty: w strój turystyczny czy w papieską sutannę. Wszystko było przygotowane. W ostateczności on sam zdecydował, że idzie w sutannie.

Spacer rozpoczął się przy schronisku – trzeba było zdecydować, do której doliny się udamy. Poszliśmy do Doliny Jarząbczej w towarzystwie BOR-u, a więc kilkusobowej szpicy – z boku i z tyłu obstawieni oficerami w strojach cywilnych, nadających krótkofalówkami co chwilę sygnały, gdzie się znajduje ojciec święty. Papież życzył sobie, ażeby na przemian z nim wymieniali się towarzyszący księża, zwłaszcza Nagy i Kubiś. Wiadomo było, że każde nasze słowo jest nagrane. A w pewnym momencie jednak ojciec święty mi powiedział: „Adaś, rozpoczynajcie rozmowę z rządem na temat uznania Akademii”. Jako komentarz dodam, że byliśmy wówczas nielegalną, zwalczaną uczelnią i rząd PRL w ogóle nie chciał i rzeczywiście nie rozmawiał z kard. Karolem Wojtyłą o uznaniu tej papieskiej uczelni w Krakowie. Zgodę na takie rozmowy dał poprzedniego dnia generał Jaruzelski w długiej rozmowie z ojcem świętym na Wawelu.

Papież był wyraźnie zmęczony. W pewnym momencie zatrzymał się, podszedł do strumyka i zdecydował o odpoczynku, któremu towarzyszyła mała biesiada. „Opiekunowie” mieli wszystko przygotowane i do picia, i do jedzenia. Nie skorzystano z naszej oferty, bo my także w plecakach posiadaliśmy własne wiktuały. W tej chwili nie mogę bliżej określić, jak długo trwał ten biwak. Po biwaku w drodze powrotnej ojciec święty zatrzymał się przy jednej z bacówek, którą zostawiono na Polanie Chochołowskiej, gdzie baka z żoną i juhasem częstowali go oscypkiem. Byli odświętnie ubrani, a jeden z oficerów powiedział do mnie, że gazdę dwie godziny szorowano. Byłem szczerze zauroczony juhasem, który, gdy spostrzegł, że widzi nie generała Jaruzelskiego, ale ojca świętego, zaczął płakać. Po prostu szlochał i cały dygotał.

Przy schronisku papież powiedział: „Właściwie to już powinniśmy wracać,

bo pan Henryk Jabłoński, przewodniczący Rady Państwa, czeka już na lotnisku w Balicach”. Jednak jeden z oficerów odezwał się: „Rozmawiałem przed chwilą z generałem Czesławem Kiszczakiem, który oświadczył, że ojciec święty nie jest skrupowany godziną odjazdu, a pan Jabłoński może poczekać”. Pomyślałem sobie: „Kto tu rządzi w Polsce?”.

W schronisku nad salą, gdzie odbyło się spotkanie z Wałęsą, było przygotowane przyjęcie. Z jednej strony ojciec święty i duchowni, a z drugiej strony panowie z BOR-u. Miałem zaszczyt siedzieć obok papieża. Rozmowa właściwie nie kleiła się. Nie było wiadomo, o czym mówić. Kiedy opuszczaliśmy schronisko, by wsiąść do podstawionej kawalkady samochodów, ojciec święty obejrzał się i zobaczył kilkanaście osób, pracowników schroniska, których wypuszczono z pomieszczeń gospodarczych. Było kilka matek z dziećmi na rękach. Ojciec

święty podszedł do nich i pobłogosławił je. Wszyscy płakali. O tym, że w Dolinie Chocholowskiej będzie nie generał Jaruzelski, ale Jan Paweł II, dowiedzieli się dopiero wieczorem z radia.

Na Polanie Siwej Wody nastąpiła przeładunkowa do helikopterów i inną trasą przylecieliśmy wprost na lotnisko w Balicach, gdzie była zebrana delegacja rządowa i episkopatu na pożegnanie. Miałem wówczas zaszczyt po wyjściu z helikoptera do wszystkich tych dostojników rządowych i kościelnych podejść i podać rękę. Wieczorem oglądałem tę scenę w telewizji polskiej.

Laureaci warsztatów historycznych

6 listopada 2015 w rektoracie UPJPII nastąpiło wręczenie nagród dla laureatów warsztatów historycznych – są nimi indeksy na Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego.

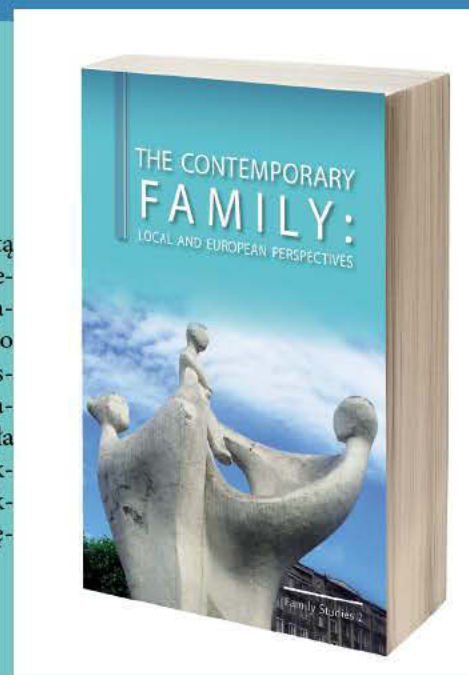
Gratulujemy zwycięzcom: Natalii Kubasik, Dominice Urbańskiej oraz Michałowi Rapaczowi.

recenzje

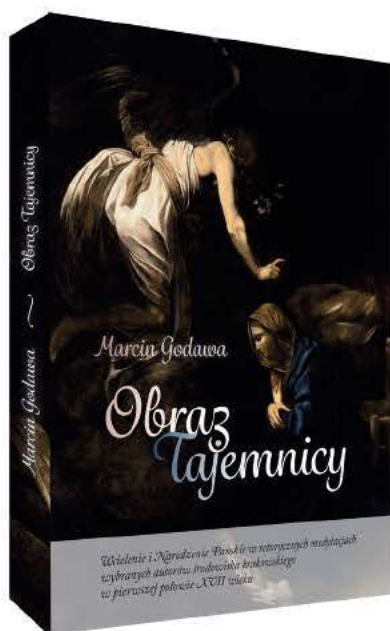
The Contemporary Family: Local and European Perspectives, red. E. Osewska,
ks. J. Stala, Kraków 2015

Mimo głębokich przeobrażeń rodzina pozostaje pierwszym środowiskiem, wspólnotą i instytucją wychowawczą. Ma swoją wewnętrzną strukturę, funkcję, cel i sens istnienia pozostając w relacji ze światem zewnętrznym. Obserwowane gwałtowne przemiany rodziny skłoniły specjalistów z kilku krajów podejmujących kwestie rodzinne do przygotowania wspólnej publikacji na temat współczesnej rodziny. Europejscy eksperci przedstawiają uwarunkowania i społeczno-kulturowy kontekst funkcjonowania rodziny, jej szanse i zagrożenia, odwołują się do aktualnego nauczania Kościoła i wskazują na wartość rodziny w dziele rozwoju i wychowania człowieka. Wieloaspektowe ujęcie tematyki zachęca czytelnika do dalszych poszukiwań i pogłębionej refleksji nad znaczeniem współczesnej rodziny. Omawiana monografia przygotowana w języku angielskim ukazała się w serii „Nauki o Rodzinie” (Herman Lombaerts).

ks. Marcin Godawa, *Obraz Tajemnicy. Wcielenie i Narodzenie Pańskie w retorycznych medytacjach wybranych autorów środowiska krakowskiego w pierwszej połowie XVII wieku*, Kraków 2015

Praca w sposób wnikliwy, rzetelny, naukowy i interesujący przedstawia zagadnienia Wcielenia i Narodzenia Pańskiego, opierając się na tekstach siedemnastowiecznych pisarzy, teologów środowiska krakowskiego. Autor poddał analizie teksty dominikanów Fabiana Birkowskiego, Mikołaja z Mościsk, Adama Opatowiusza, Szymona Starowolskiego oraz kanonika regularnego Jacka Liberiusza, opierając się na metodzie pozytywno-scholastycznej, wybranej dla podkreślenia roli autorytetów, szczególnie ojców Kościoła w przekazywaniu biblijnego objawienia. Pismo Święte wraz z tradycją staje się wzorcem dla ludzkiego doświadczenia, aby poprzez analogię odnajdywać sens ludzkiego życia. W scholastycznej metodologii autor podkreśla wpływ nauczania św. Tomasa i św. Anzelma. Za zadanie stawia sobie właściwe przywołanie tekstów, a poprzez dialektyczne rozumowanie, doprowadzenie do wynikających z tego konkluzji. Analiza teologiczna tekstów łączy się w tych badaniach z retoryczną i stylistyczną. Przedstawia trynitarny wymiar Wcielenia, ukazując miłość Trójcy Przenajświętszej ku człowiekowi i jej udział w dziele Wcielenia. (Renata Dulian)

Ks. Bartłomiej Pergoń, ks. Tadeusz Polak, *Bądźcie świadkami miłosierdzia. Kazania o miłosierdziu Bożym*, Kraków 2015

To wyjątkowa książka zawierająca kazania, w których autorzy podejmują rozważania na temat takich aspektów Bożego Miłosierdzia, jak: Miłosierdzie Boże objawione w sakramentach świętych, Miłosierdzie Boże a sprawiedliwość Boża, Miłosierdzie Boże w godzinie śmierci i inne. Kazania podejmują tematy ważne i trudne, które często stanowią przedmiot rozważań, wiernych i ich pytań kierowanych do księży. Książka z powodzeniem może służyć jako pomoc w głoszeniu kazań przez cały rok, ale również jako pomoc w rozważaniach, prowadzonych konferencjach czy nawet pogłębieniu własnej wiedzy na temat Bożego Miłosierdzia. Niewątpliwie o miłosierdziu mówi się dużo, ale ciągle istnieje potrzeba poprawnego zrozumienia i ukazania w pełni tego najwspanialszego przymiotu Boga. Refleksje na temat Bożego Miłosierdzia podjęli kapłani mający doświadczenie pracy duszpasterskiej w parafii Miłosierdzia Bożego i św. Faustyny Kowalskiej w Warszawie przy ul. Żytniej. (Dawid Czaicki)

